

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 39
Spalio-October 9, 1992 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
50 centų

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Lietuvos Vyriausybė nutarė parinkti žemės sklypus užsienio valstybių atstovyboms ir jų rezidencijoms Vilniuje. "Respublikos" dienraštis rašo, kad iki lapkričio 30 d. bus parengti apie 20 užsienio valstybių bei rezidencijų sklypų planai. Pažymima, kad atstovybės įsikurs prestižiniuose miesto rajonuose: Žvėryne, Antakalnyje ir Čiurlionio gatvėje prie Vingio parko.

— Atšaukiant vasaros laiką, Lietuvos Respublikoje rugsėjo 27 d. 3 val. laikrodžių rodyklės atsuktos vieną valandą atgal.

— Apribojus karšto vandens tiekimą, Lietuvos energetikos sistemoje darbo dienomis sutalpoma vidutiniškai po 800 tonų mazuto. Šis kuras ir gamtinės dujos naudojamos tik minimaliam energetiniam režimui palaikyti.

— Vokietijoje konstitucinio teismo vicepirmininkas prof. dr. Gottfried Mahrenholz atvyko į Lietuvą susipažinti su kuriamą teisine sistema, konstitucijos rengimu, Konstitucinio teismo projektu, pažadėdamas talkinti Vokietijos patyrimu šioje srityje.

— Rytų Lietuvos Sandrauga, politinis judėjimas, vienijantis apie dešimt tautinių bendrijų, susikūrė šių metų pradžioje. Sandrauga skiria didelį dėmesį Rytų Lietuvos, kur gyvena daugiausia kitataučių žmonių, istorijos, kalbos, kultūros, ekonominiams savitumams. Jos tikslas — telkti įvairias organizacijas, kurios padėtų atgimti Rytų Lietuvai, vienyti žmones, nepriklausomai nuo tautybės, kalbos, tikėjimo, ugdyti pagarbą Lietuvos Respublikos įstatymams, puoselėti kultūrų įvairovę ir toleranciją.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija buvo priimta Pax Romana organizacijos nare Bilbao mieste, Ispanijoje, pasaulinėje katalikų intelektualų asamblėjoje. Pax Romana priima iš kiekvienos valstybės po 2-3 katalikiškas organizacijas. Į ją ruošiasi ir ateitininkų organizacija. Malonu prisiminti, kad Pax Romana prezidentu eilę metų buvo lietuvis dr. Vytautas Vygantas.

— Klaipėdoje steigiamas aukštesnioji policijos mokykla. Joje mokysis daugiau kaip 150 būsimųjų teisėtvarkos pareigūnų. Dešimt mėnesių kursantai semsis teisinių ir profesinių žinių, mokysis anglų ir vokiečių kalbų, kultūringo elgesio ir bendravimo su žmonėmis, krašto istorijos, karinio ir fizinio parengimo.

— Lietuvos pramonės gamyba per pirmuosius aštuonis 1992 metų mėnesius, palyginus su 1991 metais, nušmuko 44%. Didžiausias nuosmūkis buvo baterijų gamyboje — 72%, popieriaus — 61%, dviračių — 52%. Mažiausiai nušmuko medžio gaminių gamyba — 2%, langų stiklo — 3%, metalo pjovimo mašinų — 4%.

— Europos Bendrijos Lietuvai dovanotų grūdų antrasis aukcionas įvyko valstybinėje akcinėje įmonėje "Malyba" Vilniuje. Jame parduota 15,000 tonų miežių. Didžiausia vienos tonos kaina — 15,300 rublių.

1,200 KANDIDATŲ Į 141 SEIMO KĖDĘ

— Lietuva rengiasi Aukščiausiosios Tarybos rinkimams spalio 25 d. —

Artėja rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko V. Litvino žiniomis, rinkimuose į Seimą buvo žadėję dalyvauti 40 visuomeninių politinių judėjimų ir partijų, o į registruota tik 26. Iš viso dalyvaus 1,200 kandidatai.

Ilgiausių kandidatų sąrašą, su 107 kandidatais, sudaro koalicija, į kurią įeina Krikščionių demokratų, Demokratų partijos bei Politinių kalinių ir Tremtinių sąjunga.

Antrąją koaliciją "už demokratine Lietuvą", su 98 kandidatais, sudaro Sąjūdis, Žaliųjų partija, Politinių kalinių sąjunga ir Piliečių chartija. Po jos seka, su 71 kandidatu, buvusi Lietuvos Komunistų partija, pasivadavusi Lietuvos demokratine darbo partija. Trečioji koalicija "Už vieną Lietuvą", su 31 kandidatu, sudaryta iš Krikščionių demokratų sąjungos ir "Jaunosios Lietuvos". Ketvirtąją koaliciją, su 58 kandidatais, sudaro Tautininkų sąjunga ir Nepriklausomybės partija.

Lietuvos socialdemokratų partija yra išstačiusi net 70 kandidatų, Lietuvos Respublikos tautos pažangos judėjimas — 53, Lietuvos centro judėjimas — 37, Lietuvos liberalų sąjunga — 38, Lietuvos nuosakiųjų judėjimas — 27, Visuomeninis politinis judėjimas už socialinį teisingumą — 25, Lietuvos sandrauga — 22, Visuomeninis politinis judėjimas Lietuvos laisvės sąjunga — 20, Lietuvos judėjimas "Černobilis" — 20 ir Lietuvos lenkų sąjunga — 25 kandidatai.

Pagal "Lietuvos aidą", 33 kandidatai, nepriklausą partijoms ar kokiems nors judėjimams, surinkę reikiamą skaičių parašų, patys iškėlė savo kandidatūras.

Dr. Bobelis — kandidatas

Dr. Kazys Bobelis, buvęs VLIKo pirmininkas, buvęs frontininkas, vėliau krikščionių demokratų partijos narys, po Tautos Fondo gegužės 16 įvykusio triukšmingo suvažiavimo pasitraukęs iš jos, dabar įstojo į Lietuvos krikščionių demokratų sąjungą ir jos sąrašuose kandiduoja į Lietuvos Seimą.

Jis yra įrašytas Marijampolės rinkiminėje apygardoje alfabetine eile antruoju vienuolikos kandidatų sąrašė. Nežinia, kokiū būdu jis tapo kandidatu, aplenkdamas Lietuvos rinkimų įstatymą.

— 40-ies vagonų ešelonas su Rusijos kariuomene — karine technika, karininkais ir jų šeimomis rugsėjo 25 d. pajudėjo iš Vilniaus geležinkelio stoties. Jie išvyko Maskvos link. Rugsėjo 21 d. Rusijos armijos karinis ešelonas išvykęs iš Ukmergės ir perėjęs Lietuvos sieną. Šis dalinys priklauso 107-ajai divizijai, kurios pagrindinė dalis yra Vilniuje, vadinamajame Šiaurės miestelyje.

— Kinijos Liaudies respublika ir Lietuvos Respublika sudarė sutartį dėl investicijų skatinimo ir apsaugos. Kinija yra vieništelė Azijos valstybė, su kuria Lietuva yra sudariusi ekonominio bendradarbiavimo sutartį. Kinija pirmoji iš šio regiono šalių atidarė savo ambasadą Vilniuje.

mą, pagal kurį reikia trejų metų rezidencijos Lietuvoje.

Užsieniečiai — Senamiesčio Nr. 1

ELTA praneša, kad viena mažiausių iš 71 Lietuvoje sudarytų rinkiminių apygardų — Vilniaus Senamiesčio Nr. 1 — gali gerokai padidėti. Prie 31,5 tūkstančio jos sąrašuose esančių rinkėjų, galimas dalykas, bus pridėta dar keli tūkstančiai užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių.

Seimo rinkimų įstatymas leidžia jiems pasirinkti tą apygardą, kurios teritorijoje jie gyvena iki išvykimo iš Lietuvos. Tačiau vyriausioji rinkimų komisija, gaunanti iš Lietuvos atstovybių sąrašus Lietuvos piliečių, norinčių dalyvauti Seimo rinkimuose, ne visada gali tiksliai nustatyti, kuriai apygardai priklauso prieš 50-60 metų išvykusiųjų nurodyta vietovė, pagaliau toli gražu ne visi jas ir nurodo.

Todėl bus prašoma Aukščiausiosios Tarybos pritarimo, kad šie piliečiai būtų įtraukti į Senamiesčio apygardos rinkėjų sąrašus. Simboliška tai, kad šios apygardos teritorijoje yra Lietuvos Parlamento, čia dirba nemažai svarbių Lietuvos valstybės institucijų.

Apie 10,000 iš užsienio

Tikimasi, kad Seimo rinkimuose dalyvaus apie 10 tūkstančių užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių. Laukiama maždaug 4,000 rinkėjų sąrašo iš JAV. Iš Kanados gautame pranešime yra 948 žmonių pavardės, iš Australijos — 548. Rinkėjų sąrašai taip pat gauti iš Vokietijos, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus, Norvegijos. Didelės Lietuvos piliečių kolonijos gyvena Rusijoje, kitose NVS šalyse ir, suprantama, Baltijos valstybėse.

Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo aštuntąjį straipsnį, rinkimams organizuoti ir vykdyti Lietuvos Respublikos teritorija dalinama į 71 vienmandatę rinkimų apygardą, atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir administracinę teritorinę padalinimą. Kiekvienoje rinkiminėje apygardoje iškelta nuo 3 iki 11 kandidatų.

Taip pat sudaroma viena daugiamandatė rinkimų apygarda, kurioje balsuoja visi turintys aktyviąją rinkimų teisę Lietuvos Respublikos piliečiai. Šioje apygardoje pagal proporcinę rinkimų sistemą renkama 70 Seimo deputatų.

JAV LB XIII tarybos antrąją sesiją rugsėjo 26 d. Clevelande atidarant giedamas Lietuvos himnas. Iš k.: PLB valdybos pirm. Bronius Nainys, JAV LB tarybos vicepirm. Birutė Vilutienė, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas, JAV LB tarybos sekretorė Gražina Kamantienė, JAV LB tarybos pirmininkas Vytautas Kamantas. Nuotr. Kęstučio Miklo

JAV LB XIII TARYBOS ANTROJI SESIJA

Peržvelgta ligšiolinė veikla ir nusistatytos gairės ateičiai

KĖSTUTIS K. MIKLAS

Rugsėjo 26 ir 27 dienomis Clevelande įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės XIII Tarybos antroji sesija. Iš galimų 60 atstovų, sesiją atidarant buvo užsiregistravę tik 37. Vėliau tas skaičius pakilo iki 54.

New Yorko apygardą iš galimų šešių atstovų keturi tarybos nariai: valdybos pirmininkas Kęstutis K. Miklas, vicepirmininkas Bileris, Juozas Kazlas ir Tomas Lora.

Išvakarėse Clevelando Hilton South viešbutyje Ohio LB apygardos valdyba surengė priėmimą suvažiavusiems tarybos nariams. Čia pabendrauta iki vėlumų.

Posėdžiai prasidėjo 9 val. ryto vos kelių minučių pavėlavimu. Po tarybos pirmininko Vytauto Kamanto atidarymo žodžio, invokaciją pasakė Clevelando pa-

rapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Po jo sveikino šios sesijos globėjas Ohio LB apygardos pirmininkas Pranas Joga, linkėdamas sėkmės gvildenant ir sprendžiant LB reikalus.

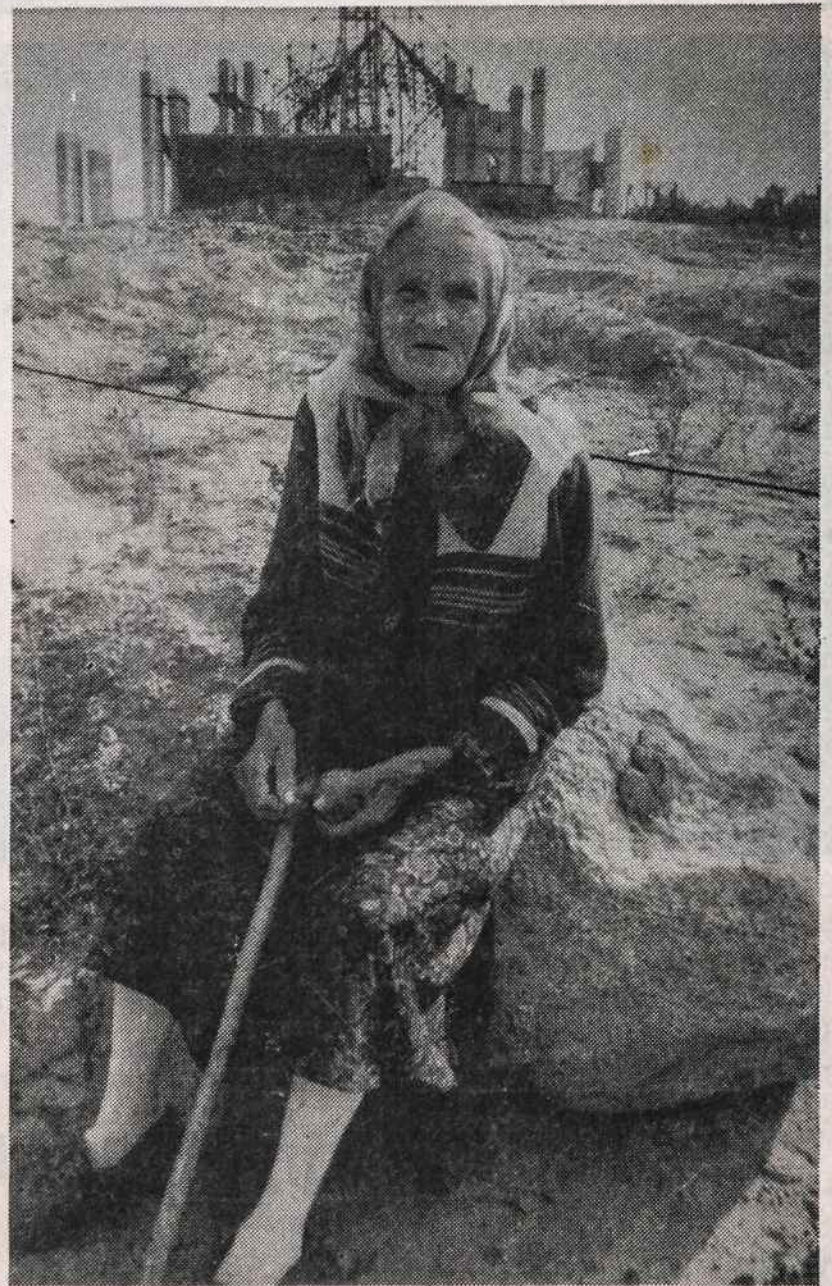
Praėjusios sesijos išsamų protokolą perskaitė tarybos prezidento sekretorė Gražina Kamantienė.

Prezidiumo pranešimas

Jį padarė prezidento pirmininkas Vytautas Kamantas.

Nuo 1991 m. spalio 4-6 d. sesijos Philadelphiaje iki dabar prezidentumas surengė tris korespondencinius LB tarybos posėdžius. Nusiskundė, kad juose dalyvavo tik 70% tarybos narių.

Prezidiumas palaikė nuolatinį ryšius su tarybos nariais, informuodamas juos įvairiais klausimais.

Prie statomos Elektrėnų bažnyčios. Nuotr. Viktoro Kąpočiaus

LIETUVOS LAUKIA GERESNĖ DALIS

Šiluvos iškilmės ir kalbos

Švč. Mergelės Marijos Gimimo atleidų baigiamą dieną, rugsėjo 13-osios sekmadienį, iškilmėse Šiluvoje dalyvavo Kauno arkiv. kardinolas Vincentas Sladkevičius, Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis, Panevėžio vysk. Juozapas Preikšas, Kaišiadorių vysk. Juozas Matulaitis, Vilniaus augziliaras vysk. Juozas

Tunaitis, Kauno augziliarai vysk. Sigitas Tamkevičius ir vysk. Vladas Michelevičius, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, parlamento ir vyriausybės atstovai, apie 15 tūkstančių maldininkų.

Prieš mišias pasakotoje kalboje kardinolas Sladkevičius konstatavo, kad šiuo metu Lietuvoje vyrauja pernelyg pesimistinės nuotaikos, kurioms nėra pagrindo. Kaip Kamos vestuvėse geriausias vynas buvo paliktas paibaigai, taip ir Lietuvos — pasak kardinolo, — laukianti geresnės dalis. Bet, kad tą dalį gautume, būtina klausyti Marijos priesako, daryti, ką liepia Sūnus.

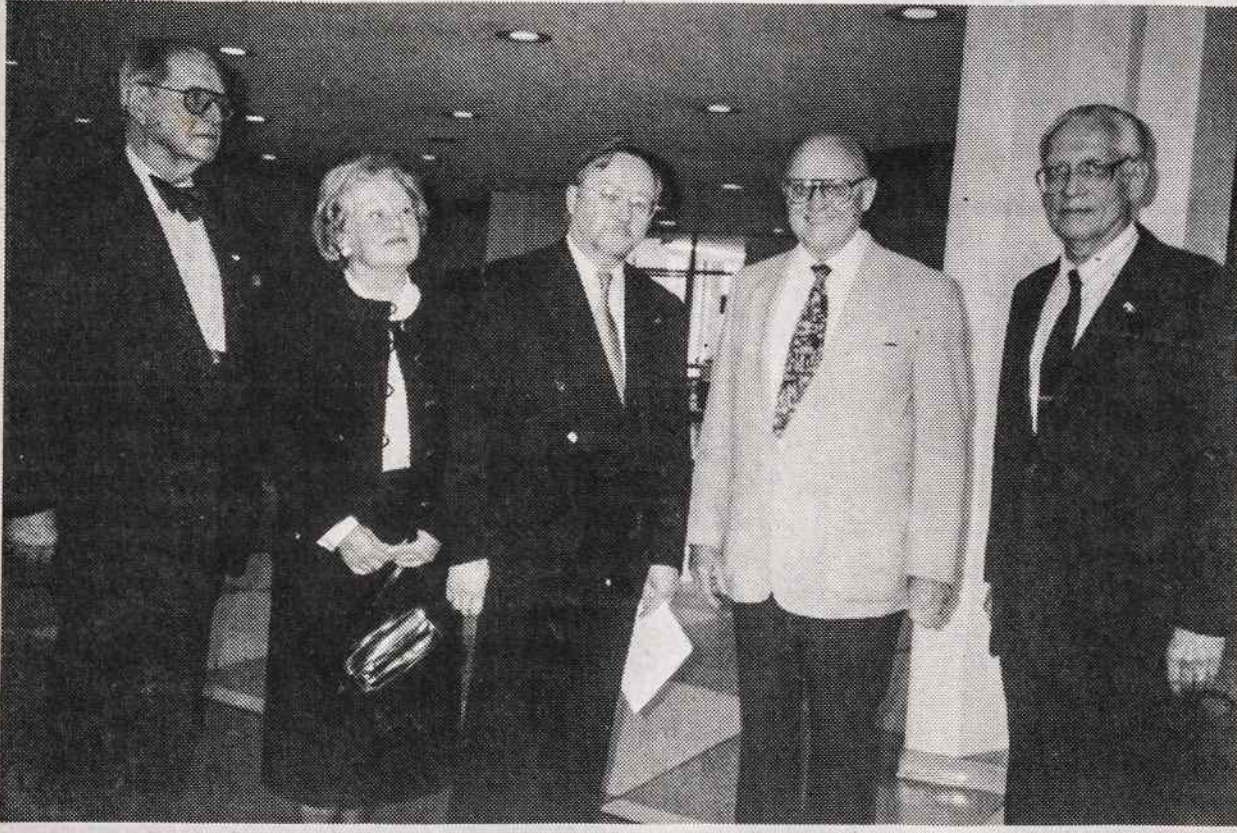
Pagrindinį mišių pamokslą pasakė vysk. Sigitas Tamkevičius. "Pernai, — kalbėjo vysk. Tamkevičius, — mes kupini dėkingumo Dievui ir Švč. M. Marijai už atgautą laisvę, už komunistinės imperijos sugriuvimą Rusijoje, čia, Šiluvos šventovėje, paukojome Lietuvą ir patys save Nekalčiausios Dievo Motinos globai. Šiomet vėl susirinko visa tauta, atstovaujama Bažnyčios ir Parlamento ir Vyriausybės vadovų atnaujinti savo pasiaukojimo, o kartu ir permąstyti nueitą kelią, patikrinti, ko vertas buvo mūsų pasiaukojimas, ką padarėme ir kur klydome.

Daugeliui apkarto laisvę ir kai kas į laisvę jau nebežvelgia kaip į Dievo dovaną, o kaip į naštą. Iš tikrųjų laisvę yra labai sunkus žmogaus išbandymas, kurio metu yra galimybė pasireikšti tiek gražiausioms, tiek žemiausioms žmogiškos prigimties savybėms. Mišių evangelijoje pasakoja apie vieno jaunuolio elgesį: vienu metu jis savo laisvę panaudojo, pabėgdamas iš tėvų namų, dar kydamas save ir kitus, o kitą kartą apsisprendė atgailai, t.y. grįžti į tėvo namus, atsiprašyti ir bent kaip tarnas darbuotis tėvo namuose (plg. Lk 15.11).

Per metus laiko vis sunkėjo ekonominė padėtis, ir šiandien horizonte dar nesimato šviesos, — laukiame labai sunkaus žiemos išbandymo. Miestuose atsiranda vis daugiau bedarbių, o kaimas apvogtas, žmonės palikti tuščiomis rankomis ir dar iš jų tyčiojami: paprašykite Landrinkliavos neruošė.

(nukelta į 2 psl.)

(nukelta į 2 psl.)

Jungtinėse Tautose rugsėjo 28-ąją, dar laikydamas rankoje tekstą savo kalbos, kurią pasakė Generalinėje Asamblėjoje, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, prieš išvykdamas iš JT rūmų. Kairėje Lietuvos ambasadorius JT Anicetas Simutis, Janina Simutienė, Vytautas Landsbergis, dr. Jokūbas Stukas, Misijos patarėjas Algis Gureckas. Nuotr. Salomėjos Narkėliūnaitės

JAV LB XIII tarybos antroji sesija

(atkelta iš 1 psl.)

Kamantas pasidžiaugė gerais ryšiais su krašto valdybos pirmininku ir valdybos nariais bei tal-kininkais.

Valdybos veiklos ataskaita

JAV LB krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas nušvietė darbus, kuriuos valdybai reikėjo atlikti, ypač Lietuvos reikalais. Buvo praversti balsavimai dėl Lietuvos referendumų, suorganizuota konferencija Washingtono išsiaiškinti dabartines investavimo sąlygas Lietuvoje, dalyvauta Birštono konferencijoj, svarstant išsivijios ir Lietuvos santykiavimo problemas bei galimybes.

Ryšių plėtojimui su Lietuva svarbų uždavinį atlieka anglų

kalba LB leidžiamas žurnalas "Bridges". Jis duoda galimybę lietuviams, kurie nemoka lietuvių kalbos ar tik silpnai moka, geriau susipažinti su dabartine Lietuva.

Pirmininkas iškėlė savo ir kitų valdybos narių pastangas asmeniniais kontaktais išvystyti tarpusavio ryšius su JAV LB krašto apygardą bei apylinkių darbuotojais. Norėdama sutaupyti laiką ir kelionių išlaidas, krašto valdyba vykdė posėdžius telekonferenciniu būdu, dalyvaujant visiems valdybos nariams.

Taip pat buvo pranešta, kad krašto valdyba turi du apmokamus tarnautojus: Astą Banionytę Washingtono ryšiams su JAV administracija bei Kongresu ir Liną Orentą LB krašto valdybos būstinėje Philadelphiajioje.

Perkama TV stoties dalis

Krašto valdybos vykdomoji vicepirmininkė Regina Narušienė pranešė apie sutarties pasirašymą pirkti dalį televizijos stoties, kurią parduoda Lietuvos vyriausybė. Išeivijai leidžiama įsigyti 60% akcijų, iš kurių 30% tektų JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenėms.

Sutarta, kad JAV LB perka 1,200 akcijų už \$60,000, sumokant šiuos pinigus trejų metų laikotarpyje. 600 akcijų priklausys Kanados LB, galbūt 1000 priklausys Lietuvos Fondui ir 5,880 Kęstučiui Makaičiui. Galutinis dokumentų pasirašymas, dėl pasikeitimų vyriausybėje ir biurokratijos bei antidemokratinų jėgų kišimosi, yra kol kas uždelstas.

"Miestų seserų projektas"

Jau įėjo į madą, kad įvairių kraštų miestai susigiminiuoja. Jie palaiko ryšius, vieni kitiems padeda daugiausia kultūrinėje srityje, kai kada medicinoje ir ekonomijoje.

Praeityje daug triukšmą, kai bolševikmetyje Vilnius susigiminiavo su Madison miestu Wisconsin valstijoje. Chicago dabar laiko save "Draugystės miestu" su Vilniumi. Los Angeles miestas jau susigiminiavo su Kaunu.

Narušienė, pagal anglišką pavadinimą, šį susigiminiavimą vadiną "Miestų seserų projektu". Besilankydama Lietuvoje ir šorėdama įpiršti šį projektą, didelio entuziazmo nesurad.

Vis dėlto, keturi miestai sutiko būti suporuoti. Tai Klaipėda, Šiauliai, Alytus ir Kuršėnai. Su Klaipėda bus suporuotas Clevelandas, o su Šiauliais — Omaha Nebraskos valstijoje. Dar nėra surasta miestų Alytui ir Kuršėnams.

Elektrėnai Lietuvoje stato savo pirmąją bažnyčią ir prašo pagalbos. Bandoma juos sujungti Lietuvos.

LIETUVOS LAUKIA GERESNĖ DALIS

(atkelta iš 1 psl.)

sbergi — sakoma — kad jis aparatų jūsu žemę. Žmonės apimti didelio nusivylimo; kai kam atrodo, kad Lietuvoje jau nėra sąžiningų žmonių, o visi vagys ir sukčiai.

Labai gaila, bet šitokių turime. Turime žmonių, kurie džiaugiasi esamais sunkumais ir juos didina, kad šalyje būtų daugiau suirutės, kad pasilgtume, kaip žydai, vergijoje gautos mėsos ir svogūnų. Turime žmonių, kurie naudojasi proga savo tamsiems darbams. Šiems žmonėms norime priminti psalmisto žodžius, pasakytus apie nedorą žmogų: "Jis rausia, iškasa duobę, bet pats įgarmės į tą skylę. Jam ant galvos sugrįš jo rengiamas blogis, jo smurtas kris jam ant pakaušio" (plg. 7,16)".

Toliau vyskupas priminė įsigalintį nepasitikėjimą, kuris, sujungtas su puikybe, ambicijomis ir savanaudiškumu. Lietuvą užpildė daugybė politinių partijų, sąjungų ir judėjimų. Vienybės pasigendama Parlamente, mieste ir kaime, net Bažnyčioje. Šiuo metu nemaža priekaištų sulaukia ir Bažnyčia. Ji kaltinama, kad labai sunkiu Lietuvai momentu nusišalina nuo visuomeninio gyvenimo.

Pabrėždamas, kad Bažnyčia žino savo vietą visuomenėje ir kokiū būdu geriausiai ji gali padėti Dievo ir tautos vaikams, vyskupas tvirtino, jog klysta tie, kurie mano, kad Bažnyčiai nesvarbu, kas vyksta tautoje ir kokios jėgos gali ateiti prie valdžios vairo. Jis tikino, kad Bažnyčia remis visus tuos žmones, kurie laikosi krikščioniškų principų, kurie išpažįsta Kristų ir kasdieni-

JAV LB XIII tarybos antroje sesijoje rugsėjo 26-27 dienomis Clevelande dalyvavę New Yorko apygardos atstovai. Iš k.: Tomas Lora, Kęstutis Bileris, Juozas Kazlas ir Kęstutis Miklas.

LIETUVIS PASKIRTAS NUNCIJUMI MONGOLIJAI

Popiežius Jonas Paulius II rugsėjo 8 d. paskyrė lietuvių arkivyskupą Joną Bulaitį paskyrė apaštalinium nuncijum Mongolijoje. Šventasis Sostas su Mongolija diplomatinis santykius užmezgė šių metų balandžio 4 dieną. Vyraujanti Mongolijos religija yra budizmas, tarp dviejų milijonų krašto gyventojų katalikų beveik visai nėra. Po septyniadešimties komunistų valdymo metų, pirmieji katalikų misisionieriai į Mongoliją nuvyko tik pernai.

Naujasis nuncijus, arkivyskupas Bulaitis gimė lietuvių šeimoje Londone prieš 59 metus, kunigu buvo įšventintas 1958 m. Romoje, nuo 1959 m. Laterano universitete studijavo bažnytinę teisę ir tuo pačiu metu lankė Popiežinę Diplomatinijos Akademiją. Apgynęs kanonų teisės disertaciją, 1964 m. įsijungė į Vatikano diplomatinę tarnybą, dirbo Šventojo Sosto pasiuntinybėse

ti su kuria nors iš JAV vyskupijų.

Nėra pinigų premijoms

Vytautas Volertas, JAV LB Kultūros tarybos vykdomasis vicepirmininkas, pranešime išvardino darbus, paveldėtus iš ankstesnės tarybos, įgyvendintus ir laukiančius savo eilės.

Tarybos suplanuoti smuikininko Raimundo Katiliaus koncertai New Yorke, Chicagoje, Philadelphiajioje, Clevelande ir St. Petersburgu atnešė \$189 nuostolio. Gegužės 31 d. New Yorke surengtoji kultūrininkams premijų įteikimo šventė, dalyvaujant ir Lietuvos ambasada Washingtono, susilaukė daug neigiamos kritikos, bet gavo pelno apie \$1600, kurie buvo perduoti ambasada.

Volertas nusiskundė, kad Lietuvių Fondas nenori finansuoti Kultūros tarybos darbų. Buvo prašyta \$50,000, o gauta tik \$6,000. Fondas taip pat atsisakė skirti lėšų ir kultūros darbuotojų kasmetinėms premijoms, kurias anksčiau skirdavo.

Kultūros tarybos planuose numatyta kartu su Lietuvos Švietimo ir kultūros ministerija surengti didesniuose Lietuvos miestuose išsivijios leidinių parodą, parengti Lietuvai skirtą aukštos kokybės dokumentinį filmą apie išsivijios gyvenimą, bandyti atsivežti "Ąžuoliukų" chorą gastrolėms į JAV, surengti bendrus Lietuvos ir išsivijios rašytojų literatūros vakarus ir 1994 m. suruošti teatro festivalį Chicagoje.

Visiems tiems planams įgyvendinti reikalingos lėšos, kurių Kultūros taryba neturi. Parama iš Krašto valdybos labai menka, iki šiol gauta tik \$375. Darbo labai daug. Būtina, kad Kultūros taryba turėtų raštinę su apmokamu tarnautoju.

(Bus daugiau)

Korėjoje, Čilėje, Panamoje, Kenijoje, Sudane.

1981 m. Jonas Bulaitis popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo pakeltas titulinis Naronos arkivyskupu ir paskirtas apaštalinium nuncijum Centrinės Afrikos ir Kongo respublikose bei apaštalinium delegatu Čade. Vėliau jis at-

stovavo Šventajam Sostui Irane, o pernai lapkričio 30 d. buvo paskirtas nuncijum Korėjoje. Dabar arkivyskupas Bulaitis Šv. Sostui atstovaus ir Korėjoje, ir Mongolijoje.

— Mokslų Akademijos salėje spalio 1-2 dienomis vyko tarptautinis teismo medicinos ekspertų kongresas. Atvyko Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rusijos (Sankt Petersburg), Danijos, Lenkijos, Suomijos, Vengrijos teismo medicinos specialistai.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. Tel. 813 360-5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINCFM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326-1282; 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA.

- GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

MALDOS ŽYGIS

už pilnutinę Lietuvos laisvę
ir religinį jos atgimimą

Lietuva, kentėjusi okupacinį svetimųjų jungą ir su juo kovojusi ištisus dešimtmečius, 1990 m. kovo 11 d. aktu paskelbė savo nepriklausomybę. Deja, okupacinė Rusijos kariuomenė tebėra Lietuvoje. Jos grėsmė nėra pašalinta, o jos išvedimas iš Lietuvos žemių ne tikrai delsimas, bet ir kludomas jėgą tebeturintį imperinio nusiteikimo sluoksnį.

Religinis Lietuvos atgimimas žengia pradinius žingsnius. Jo veikėjų jėgos labai ribotos, o misijinė užduotis milžiniška. Ryskėja ateistinio režimo padaryta didelė dvasinė bei moralinė žala, ypač jaunimui.

Tokios didelės užduoties akivaizdoje jaučiame, kad vien savo žmogiškomis jėgomis viso to pasiekti negalėsime. Reikalinga antgamtinė pagalba, kurios dėka ir silpnos jėgos tampa stipriomis.

Dėl to kviečiame visus tautiečius į bendrą maldos žygį, pasinaudojant visiems prieinama Rožinio malda, kryptis į Visagalių Viešpatį per Išganytoją Motiną Mariją. Kviečiame kasdien sukalbėti bent vieną Rožinio paslaptį, pradėdant 1992 m. spalio mėnesį. Jei atsiras bent 10% tokių maldos žmonių, susidarys stipri maldos armija, neregimu būdu kovojanti už pilnutinę Lietuvos laisvę ir dorinį bei religinį jos atgimimą.

Kai II Pasaulinio karo pabaigoje Austrijai rūpėjo priversti pasitraukti sovietinę armiją iš jos žemių, neturėjo tam karinės jėgos (7 milijonai austrų prieš

220 milijonų sovietų). Krašto tikintieji susitelkė į maldos žygį: 10% austrų įsipareigojo kasdien kalbėti visą Rožinį. Atsirado 700,000 tokių maldininkų armija, kurios ginklas-malda laimėjo: sovietinė armija pasitraukė 1955 m. gegužės 13 d. Dar ir dabar tuo stebisi kariniai strategai bei istorikai.

1990 m. vasarą, kai jokie pasaulio kraštai Lietuvos nepriklausomybę paskelbimo pripažinti nedrįso, JAV Lietuvos Vyčiai suorganizavo Rožinio pyne: išties dieną ir naktį kuris nors iš jų kalbėjo Rožinį iki Lietuvos nepriklausomybės buvo pripažinta daugelio pasaulio šalių. 1991 m. vasarą Lietuvos Vyčiai savo seime priėmė rezoliuciją ir toliau tęsti šią maldą iki iš Lietuvos bus išvestas paskutinis Rusijos kareivis.

Šie austrų ir Lietuvos Vyčių pavyzdžiai skatina pradėti maldos žygį plačiausiu mastu. Juk minėtasis ginklas — malda yra visų mūsų rankose. Panaudokime jį savo tautos gyvybei stiprinti ir jos dvasinei bei valstybinei gerovei kelti. Telkime Rožinio maldos būrelius. Kiekvienoje parapijoje teatsiranda iniciatorių grupė ir nedelsiant tepradeda maldos žygį. Tęskime tą žygį iki pilnutinės Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės įtvirtinimo ir religinio atgimimo suklestėjimo!

Paulius A. Baltakis, OFM
vyskupas lietuviams katalikams
už Lietuvos ribų

Lietuvos Misija Jungtinėse Tautose pranešė, kad Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, po kalbos, kurią pasakė Generalinėje Asamblėjoje, turėjo eilę susitikimų. Pirmiausia susitiko su JT Generaliniu sekretoriumi Boutros Boutros-Ghali, paskui susitiko su Generalinės Asamblėjos prezidentu Stojan Ganevu ir Saugumo Tarybos pirmininku Jose Ayala Lasso.

Generaliniam sekretoriui prašant, AT Pirmininkas apibūdino situaciją Lietuvoje po kariuomenės išvedimo dokumentų pasirašymo Maskvoje. Nors padėtis pakankamai rami, pirmininkas Landsbergis išreiškė nerimą, kad kai kurios tarnybos perskaidė Baltijos šalių vienybę. Jis tai griežtai paneigė, pareiškdamas įsitikinimą, jog analogiškus susitarimus Rusija pasirašys tiek su Latvija, tiek su Estija.

Tačiau AT Pirmininkas atkreipė Boutros Boutros-Ghali dėmesį į Rusijoje kuriamas karines pajėgas taikai palaikyti. Tai toli gražu ne tas pats, kas JT taikingosios pajėgos. Baltijos valstybės, matydamos taikos "atstatymo" procesus Gruzijoje ir Moldovoje, yra susirūpinusios, kad kariniai daliniai gali ateiti taikos "atstatyti" ir pas jas.

Vytautas Landsbergis padovanojo Generaliniam sekretoriui naują savo knygą apie M. K. Čiurlionį ir pranešė, kad Jungtinėms Tautoms nuo Lietuvos atvežė dovaną, kuri bus oficialiai įteikta per Lietuvos Misiją. Generalinis sekretorius padėjo už knygą, pareiškdamas, jog jis žinąs, kad Pirmininkas rašo muzikologines studijas.

Tautos Fondo valdybos pirm. Aleksandras Vakselis ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pokalbyje rugsėjo 28 d. Kultūros Židinyje Brooklyne. Nuotr. Kęstučio Miklo

V.LANDSBERGIO VIZITAS JUNGTT. TAUTOSE

Vyravo Rusijos kariuomenės išvedimo klausimai

Generalinis sekretorius dar pranešė, kad sekančią savaitę Baltijos valstybėse bus atidarytos Jungtinių Tautų Vystymosi Programos (United Nations Development Programme) atstovybės.

Kalbėdamas su Generalinės Asamblėjos prezidentu Stojan Ganevu, iš Bulgarijos, Landsbergis pasiūlė Lietuvos pagalbą Jungtinių Tautų taikingosioms pajėgoms. Jis sakė, kad nors Lietuva neturi didelės armijos, ji galėtų taikos palaikymo procesams specialiai paruošti mažus karinius dalinius. Generalinės Asamblėjos prezidentas nuširdžiai padėjo už pasiūlymą, kurį įvertino kaip rimtą ir realią pagalbą.

Toliau Landsbergis prisiminė Bulgarijos Parlamento grupės vizitą Lietuvoje 1991 m., po kruvinųjų sausio vykių. Paaikšėjo, jog demokratų grupės kelionę į Vilnių organizavo pats Stojan Ganevu. Jis pridūrė, kad puikiai supranta Lietuvos kovą už nepriklausomybę ir siekimą ją įtvirtinti.

Susitikime su Saugumo Tarybos pirmininku Jose Ayala Lasso, iš Ekvadoro, Landsbergis paminėjo mažųjų Europos valstybių grupės sukūrimo idėją, kurią jis iškėlė savo kalboje Generalinėje Asamblėjoje. Jose Ayala Lasso sveikino, užsimindamas ir apie santykių užmezgimą tarp Lietuvos ir Ekvadoro bei perduodamas nuširdžiausius sveikinimus nuo Ekvadoro Prezidento.

Saugumo Tarybos Pirmininkas, išklauses AT Pirmininko pastabų, atsakė, kad pakankamai supranta ir žino problemas, susijusias su buvusios Sovietų Sąjungos karinėmis pajėgomis. Baltijos valstybės turi pilną teisę reikalauti Rusijos armijos išvedimo ir, pasak Lasso, Saugumo Taryba šito klausimo nepamiršta ir nepamirš. AT Pirmininkas pastebėjo, kad Rusija bando sumaišyti armijos išvedimo klausimą su kitais klausimais, t.y. ekonominiais, tautinių mažumų ir t.t., pridurdamas, kad juos negalima rišti ir kad negalima kelti iš ankstinių sąlygų.

Taip pat buvo pranešta, kad Maskvoje pasirašyti dokumentai tarp Lietuvos ir Rusijos buvo rugsėjo 28 d. įregistruoti Jungtinėse Tautose.

Tą pačią dieną Lietuvos ambasadorius Anicetas Simutis AT Pirmininko garbei surengė iškilmingus pietus Jungtinėse Tautose, į kuriuos sukviėtė Skandinavijos ir Baltijos valstybių ambasadorius. Pietų metu Pirmininkas ir Ambasadorius išreiškė nuširdžią padėką Norđų kraštams už teikiamą paramą ir už jų draugišką Baltijos Misijų Jungtinėse Tautose globą.

Vakare Landsbergis susitiko su keliais šimtais lietuvių New Yorko Kultūros Židinyje. Jis aptarė Lietuvos situaciją, painformuodamas visuomenę apie Lietuvos-Rusijos derybas, Lietuvos ekonomingą padėtį bei spalio 25 d. rinkimus į Seimą. Apie tai plačiau žr. 8 psl.

Vizito New Yorku metu AT Pirmininką aplankė dr. Henry Kissinger. Draugišką pokalbį metu pasikeista nuomonė apie Lietuvos ekonominius ir politinius sunkumus. Dr. Kissinger šiltai priėmė AT Pirmininko kvietimą atvykti į Lietuvą.

New Yorku taip pat besilankantis Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras Douglas Hurd užprašė pasimatymo su pirmininku Landsbergiu. Kolegiškos diskusijose vyravo kariuomenės išvedimo klausimai.

Pirmininkas Landsbergis išvyko atgal į Lietuvą antradienio vakarą. Į įvairius susitikimus jį lydėjo parinkti palydovai, kurių tarpe buvo iš Washingtono at-

vykęs Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis, AT sekretoriauto patarėja Loretta Zakarevičienė, užsienio reikalų ministerijos pirmasis sekretorius Arnoldas Milukas ir Lietuvos Misijos Jungtinėse Tautose patarėjai Darius Sužiedėlis, Algimantas Gureckas ir Gintė Damušytė.

LIETUVOJE IR
APIE LIETUVĄ

— Svarbius pervaziavimo koridorius tarp Rytų ir Vakarų bei Šiaurės ir Pietų turi turėti Lietuva, jei sugebės efektyviai panaudoti uostas, automobilių kelius ir geležinkelių tinklą. Jie būtų ekonomiškai labai naudingi. Tokią nuomonę pareiškė susisiekimo ministras Jonas Biržiškis. Esą jau pasirašyta daug sutarčių dėl laisvo susisiekimo ir krovinių gabenimo Lietuvos keliais. Tačiau didžiausia problema — tai pasengęs Lietuvos geležinkelis. Yra vietų, kur traukiniai negali važiuoti greičiau kaip 40 km į valandą. Valstybės lėšos vos palaiko geležinkelio gyvybę.

— Kun. Vytautas Vaičiūnas, Kauno arkivyskupijos Caritas pirmininkas, kreipiasi į Amerikos lietuvius, prašydamas paremti aukomis Katalikų jaunimo centrą ir Caritas, besikuriantis Bažnyčiai valdžios sugrąžintose patalpose. Pastatai yra apleisti ir reikalingi didelio remonto. Bažnyčia jau nebeįstiga vien savo lėšomis restauruoti. Aukos prašoma siųsti Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, nurodant, kad tai auka Kauno Katalikų Jaunimo Centro atstatymui.

— Žydų genocido diena Lietuvoje rugsėjo 23 d. paminėta netoli Vilniaus esančiame Panerių memoriale. Antrioje pasaulinio karo metu Paneriuose sausūdyta apie 100,000 žmonių, tarp jų apie 70,000 žydų. Aukščiausiosios Tarybos nutarimu tą dieną iškelta Lietuvos vėliava su gedulo ženklu. Ši diena minima ir Izraelyje.

— Klaipėdoje bus statoma nauja Šv. Kazimiero bažnyčia. Projekto darbus finansuoja parapija, — turinti apie 30,000 tikinčiųjų.

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS
NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

66

Kun. Vladas D. kyla eiti į stadioną. Keliukas į stadioną dulkinas, bet aukštyn lipa per pušynėlį. Eiti malonu. Stadionas yra aukščiausia senųjų Delfų vieta — 654 m. Pailgas — 173 m. ilgio, bet siauras — maždaug 28 m pločio. Kiekviename šone po dvylika sėdynių eilių.

Stadione tik mes abu. Sėdynių atsisiesti bent 7000. Ramu. Tik bitės dūzgia. Turime progos pasikeisti mintimis apie Olimpijos Dzeusą ir Delfų Apoloną.

Iš Olimpijos į Delfus

Aštuntą ryto vėl riedame Peloponeso vieškeliu. Siaurutis. Žmonės jau plūša laukuose. Sutinkame asilus su mašta ir šeiminku ant nugaros, traktorių pakeliui į laukus. Matome moteris, melžiančias karves ir ožkas.

Gamtovaizdis turtingas augmenija: figos, alyvmedžiai, persikai, aprikosai ir lieknai kiparisai. Vieškelis eina per platų slėnį su

kalvomis. Už pusvalandžio pasiekiamie vieškelį palei Jonijos pajūrį.

Šis vieškelis platus ir mažiau vingiuotas. Važiuoti saugiau. Gidė šį rytą dar ne žodžio neištarė. Kažką aptaria su vairuotoju. Ir kelionės bendrai pernelyg tylūs. Žinoma, yra daug ko pamatyti: vieškelio kairėje spalvingas pajūris su kaimeliais, o vieškelio dešinėje kalvos ir toluoje dunksantys kalnai.

Patras miestą aplenkiamie. Atrodo, kad vairuotojas stengiasi skirtu laiku pasiekti keltuvą Nafpaktos. Patras savo dydžiu yra ketvirtas Graikijos miestas ir svarbus Peloponeso uostas. Didžiuojasi savo sena tariama kilme. — sakosi žiloje senovėje buvusi finikiečių naujasėdija. Be to, didžiuojasi ir apaštalu Andriejumi, jį laiko savo šventuoju, nes jis čia buvo nukankintas ant kryžiaus. Patras mieste teko būti keletą kartų. Jis yra perdėm

šiuolaikinis judrus Graikijos didmiestis, likusių iš Romos amžių — Apaštalo Pauliaus laikų, išskyrus apaštalo Andriejaus atsiminimą, jame bemaž nėra. Tik nauja, bizantiniško stiliaus šventovė apaštalo Andriejaus garbei.

Keltuvu į Nafpaktos

Už šešto kilometrų į rytus nuo Patras yra siauriausia Korinto įlankos vieta — sąsiauris. Rion miestelyje yra keltuvo uostas Peloponeso, o Antirion — Nafpaktos kitoje pusėje. Keltuvus jau ruošiamas kelionei per sąsiaurį. Gidė, šypsodamasi, sako: — Mes, graikai, šį sąsiaurį vadiname Nafpaktos vardu. O kaip jį vadina Europos istorikai?

— Lepanto!
— Taip!

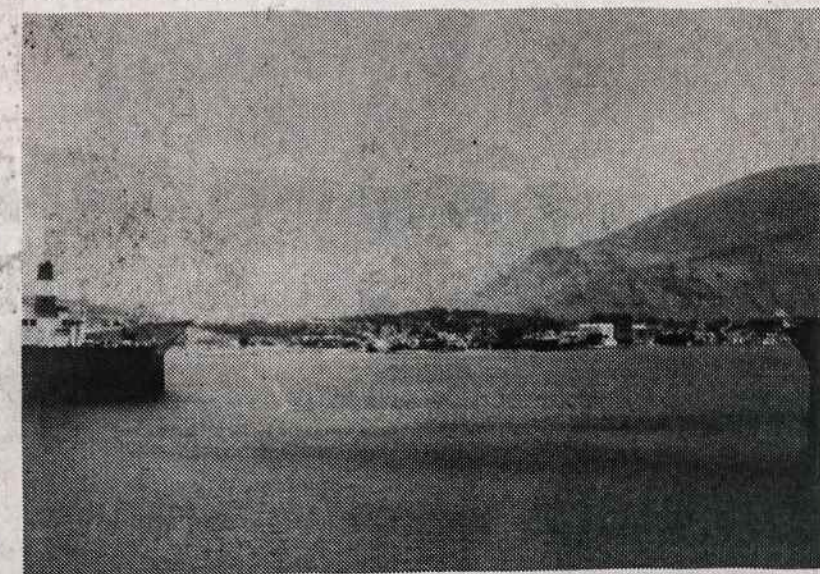
Gidė, rodydama netolimą venecijiečių tvirtovę, mums primena apie lemtingą jūros mūšį, įvykusį šiame sąsiauryje, tarp krikščionių ir turkų 1571 m. spalio 7 d. Krikščionių - šventosios lygos laivynui vadovavo Austrijos karalius Jonas, o turkų laivynui — Uluč Ali Paša. Šventosios lygos laivynė buvo maždaug 200 galerių — neskaitant aibės mažesnių laivų, — atsiųstų iš Ispanijos, Venecijos respublikos, italų respublikų ir popiežiškųjų valstybių, su 30,000 kareivių. Turkai laivų ir kareivių skaičiumi prilygo krikščionių kariuome-

nei, bet mūšis faktiškai baigėsi turkų laivyno sunaikinimu. Tik 40 galerių tepabėgo iš mūšio, išgelbėdamas Uluč Ali Pašą. Maždaug 15,000 turkų žuvo ar pateko į nelaisvę, apie 10,000 krikščionių vergų buvo išvaduoti iš turkų galerių, paimta daug karo grobio. Šventoji lyga neteko 7000 vyrų. Tarp sužeistųjų buvo garsusis ispanas Cervantes, "Don Kichoto" knygos autorius. Jis neteko mūšyje kairės rankos.

Lepanto mūšis buvo pirmoji svarbi krikščionių pergalė prieš turkus, parodžiusi, kad turkai nėra Viduržemio jūros viešpatiai. Žinoma, turkai dar ilgą laiką buvo pergalingi sausumos mūšiuose. Romoje Maria Mag-

giore bazilikoje, Švenčiausiojo koplyčioje, yra popiežiaus Pijaus V sarkofagas ir paminklas. Popiežius vaizduojamas suklupęs malda. Pasakojama, kad jis Lepanto mūšio metu kalbėjo rožančių, prašydamas pergalės šventosios lygos laivynui. Pijus V yra Katalikų Bendrijos šventasis. Dėkodamas Dievui, jis spalio 7 d. paskelbė Rožančiaus šventę Marijos Dievo Motinos garbei.

Besiklausant gidės pasakojimo ir besizvalgant, nejučiomis atsidūrėme kitoje Korinto įlankos pusėje. Keltuvus mus pervežė per 25 minutes.

Keltuvai iš Rion'o atplaukia į Nafpaktos. Nuotr., kun. prof. Antano Rubšio

(Bus daugiau)

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

5

Jo riebus sprandas, kraipydamasis į visas puses, neleido pasinaudoti aštriais dantimis. Plokščia uodega ir savo letenomis bandė persisukti ir ištrūkti. Bet Vitas, raitas ant jo, jį stipriai laikė. Aš laikiau jo raumeningą, besiplakančią uodegą.

Abu mes šaukėm ir verkėm. Jėgos jo greit seko nelygioje triukoveje ir ėjo į pabaigą. Dar keli vyžų smūgiai per nosį jį visai apsvaigino ir tik tada tas neįkainojamas turtas tapo tikrai mūsų. "Mūsų! Mūsų! Mūsų!" Ilgai taip šaukėme, suprasdami, kad, čia po kojom ant ledo guli kelios dešimtys kilogramų mėsos ir kaloringiausi riebalai. Mes ir mūsų šeima išgelbėta! Apsikabinę godžiai rijome saldžiausias laimės ašaras ir tom ašarom atšventėm pačią laimingiausią mūsų gyvenimo dieną! Dabar reikėjo jį partempti pas badaujančius saviškius ir kelti puotą! Ruonis buvo pasakiškai gražus. Jo dėmėtas juodas su sidabru kūnas saulės šviesoje amžinai liks atmintyje kaip simbolis vienos gyvybės, pereinančios į kitą gyvybę.

O toliau jam užmovėm duonos maišelį ant galvos, virvute perišom priekines letenas ir įsikibė į jos galą, griauždami duonos likutį, laimingai patraukėme namo. Žinoma, sunkiai tempėme savo turtą, tačiau mus palaikė atsiradęs didžiulis jėgų atplūdis. Priėjė arčiau kranto, buvome sutikti savo Mastakiečių tremtinių, kurie nuo kranto stebėjo ir matė mūsų triumfalinę kelionę. Bendromis jėgomis, dar besipurdant ruonį nuvilkom prie jūros. Įbėgė vidun, šokom prie mamos, ją išsivedėm paėmę po pažastų, ir toliau nebe mano jėgomis aprašyti tą didžiulį džiaugsmą, kurį mes tada patyrėme visi kartu.

Po nelabai malonios charakterinės procedūros išgalštai peiliai jau pjaustė gražius svaiginančius mėsos ir lašinių gabalus. Mama juos rinko sau ir taip pat kitiems labiausiai bado pakirstiems jurtos Nr. 6 gyventojėliams.

Puota prasidėjo. Sučiškėjo keptuvės, užkunkuliavo įvairiausios skardinės, puodai savo buljonus taškė ant raudonai įkai-

tintos pusbačkės-pečiuuko. Tamsias jurtos erdves užliejo keptos mėsos specifinis, žuvingas Arktikos ledynų gyvūnijų aromatas.

Susispietusios aplink šią ugnį ir dūmus spjaužiantį aukurą, moterys, seniai praradusios šeiminkavimo džiaugsmo skonį, laimingos vartė keptuvėse kepsnius ir nuolat laižydavosi prisvilintus savo pirštų galiukus. Vaikai smulkino malkas, kad tik greičiau išvirtų, iškeptų taip visiems tada reikalingas maistas.

Tuo tarpu lauke, prie jurtos, mes ir broliukai, atsipjovę dar šilto ruonio lašinių, pilna burna juos rijom, užsikąsdami mažais duonos gabalėliais. Nuo pakabinto ant trijų karčių ruonio kūno bėgo skysti taukai, susimaišę su kraujais. Šie subėgdavo į skardinę, iš kurios tuoj pat gėrėme jėgas grąžinantį elekysrą. Niekados neišdils iš vaizduotės jaunos, išsekusios ir laimingos šypsenos, išteptos riebalais ir stingstančiu krauju. Tai buvo tikra palaima!

O po to, kaleidoskopiškai keitėsi begaliniai, be galo mums reikšmingi ir dažnai dramatiški įvykiai, kurie savo visumoje sudaro sunkią, bet unikalią garbingų Arktikos lietuvių tremtinių gyvenimo mozaiką.

Taigi, toks ir buvo mūsų bendras Kapsie baras.

Antrasis reisas

Ruonį medžiotojai, kai teko vėliau su jais kalbėtis, visi vienas balsiai sakė, kad ruonis buvo tikra Dievo dovana mūsų išbadėjusiai šeimai. Jų praktikoje nė vienas ruonis nėra atsitraukęs nuo savo eketės daugiau kaip pusantra du metrus, ir tai tik tada, kai patelei reikėdavo sudrausminti išdykaujančią ruoniuką ir jam priminti, kad jį namai — tai gilūs vandenyno labirintai, o ne saule tviskantis baltas sniegas. Sutikim šiandien su medžiotojų nuomone apie mūsų pagautą ruonį — tai iš tikrųjų buvo didžiulė neįkainojama dangaus dovana.

Puota ne tik atgaivino mus visus, bet ir suteikė stiprybės ir pasitikėjimo savo jėgomis. Tačiau tas maisto atsargas reikėjo labai taupiai vartoti. (Bus daugiau)

TIE, KURIEMS LAISVĖ UŽ GYVYBĘ BRANGESNĖ

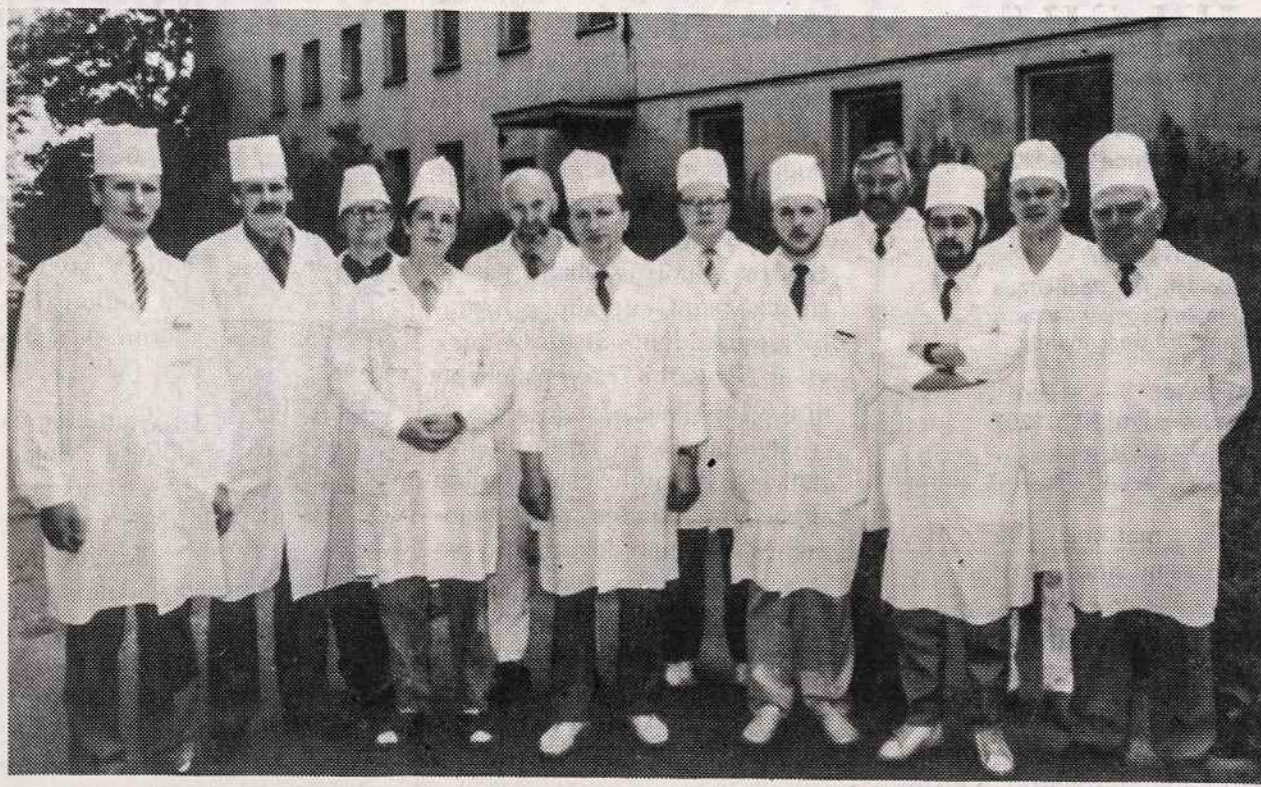
Lietuvos Nepriklausomybės Gynimo Sausio 13-osios Brolija gimė tą kruvinąją stebuklą naktį, pilną mistinės šviesos, kada Lietuva tarsis ant Taboro kalno buvo pakelta: persimainiusi, neatpažįstama, nepasiekiamą, nenugalima brolybėje ir pasiukojimė; mirė, priėmė žaizdas ir nesitraukė, ir sustabdė grėsmingai ginkluotą vėl vergiją nešančią karą, kruvino perversmo pabaisą.

Sausio 12-osios popietėje susikūrė Bokšto gynimo štabas stebėti ir reguliuoti būdinius, tolygų gynėjų pasiskirstymą paros laike.

Buvau atsakinga už reguliarių gynėjų maitinimą, palaikant ryšį su miesto Mitybos centru. Ir šeiminko akim vertinau viską, kas dėjosi prie bokšto didingosios kovos naktį. Savo įspūdžius atspausdinau "XXI amžiuje" ir LKDP "Apžvalgoje".

Sekančią naktį gynėjai susitvenkė prie Parlamento, jau supamo vis augančių barikadų. Ėmė spausti šaltis, ir daugelį per lengvai apsirėngusių vėliau sukaustė chroniškų ligų paūmėjimai, tačiau savęs žiūrėti nebuvo kada.

14-tą dieną 14 valandą paskambino Savivaldybės deputatas Gediminas Jakubčionis ir pakvietė mane, kaip Vilniaus skyriaus Caritas narę, lankyti sužeistuosius ligoninėse, mieste, Lietuvos žmonių, Lietuvos

Šv. Jokūbo katalikiškos ligoninės Vilniuje neurochirurginio skyriaus gydytojai, teikusieji skubią pagalbą 1991 m. sausio 11-13 dienomis nukentėjusiems nuo sovietinės armijos agresijos. Iš k. į dešinę: Z. Račkauskas, V. Kieda, V. Diškevičius, A. Šatkauskas, A. Vasiliauskas, skyriaus vedėjas R. Šumauskas, Ž. Zakarevičius, S. Čepkus, A. Kagilas, R. Kvašėvičius, R. Breiva, V. Čekuolis. Nuotr. Virgo Usinavičiaus

KATALIKŲ LIGONINEI VILNIUJE REIKIA PARAMOS

Grubiame okupacijos sugriaut Lietuvos politinio ir ekonominio gyvenimo atstatyme dideli rūpesčiai iškyla sveikatos apsaugos stiprinimo srityje, pirmoje eilėje ligoninių lygio pakėlimas, jų tinklo išplėtimas ir aprūpinimas tinkamais reikmenimis, moderniais medicinos instrumentais, vaistais.

Šiais reikalais daug pozityvių pastangų deda ne tik atitinkamos valstybinės įstaigos ir savivaldybės, bet taip pat religinės bendruomenės ir įvairios organizacijos, remiamos gyventojų ir kitų kraštų įvairių organizacijų bei atskirų asmenų. Tokios veiklos šviesus pavyzdys — Šv. Jokūbo ligoninė Vilniuje.

Neseniai lankydami Vilniuje, turėjau retos progos aplankyti Šv. Jokūbo ligoninę, kurią labai gerai prisimenu iš jaunystės dienų Lenkijos okupacijos metu. Tos ligoninės vyr. gydytojas, medicinos mokslų kandidatas Kazys Paltanavičius mielai supažindino mane su dabartine ligoninės padėtimi, parodė jos darbo sąlygas ir suteikė įdomios informacijos apie jos garbingą praeitį, atliktą ir atliekamą uždavinį, dabartinius rūpesčius.

Ligoninės istorija

Pagal dr. Kazio Paltanavičiaus

valdžios vardu. Dievas nuostabiai laimino mūsų troškimą išreikšti pagarbą, paguodą ir dėkingumą (su šventu pasididžiavimo Viešpaties išrinktaisiais jausmu) mūsų ligoniams.

Prie kiekvieno artindavausi tarsis prie šv. aukos altoriaus nevertumą jausdama ir tai buvo sekančią sausio 15 d. dieną, dabar, Šv. Jokūbo ligoninėje. Iš vakaro aplankėme visas 4 ligonines, kur turėjo būti 45 sunkiai

suteiktą informaciją Šv. Jokūbo ligoninės istorija — labai ilga ir įdomi.

XVIII amžiaus pabaigoje špitolėmis Lietuvoje po truputį pradėjo rūpintis valstybė, įsteigdama špitolių komisiją, kuri kai kurių stambesnių špitolių bazėse įkūrė ligonines. Viena tokių seniausių, iki šiol išlikusių ir veikiančių ligoninių, įsteigtų špitolės bazėje, yra Šv. Jokūbo ligoninė Vilniuje.

1642 m. Smolensko kaštelionas Jurgis Chrestavičius pastatė Lukiškėse, Vilniuje, Šv. Jokūbo ir Šv. Pilypo medinę bažnyčią ir dominikonų vienuolyną su špitolė. Bet 1655 m. bažnyčia ir vienuolynas sudegė. 1737 m. dominikonai toje vietoje atstatė mūrinę bažnyčią ir prie jos mūrinį vienuolyną su špitolė.

1792 m. valstybinė špitolių komisija kitas Vilniaus nuskurdusias špitolės likvidavo, bet Šv. Jokūbo ir Šv. Pilypo špitolė išplėtė iki 250 lovų: 200 lovų paskyrė špitolėi-prieglaudai, o 50 lovų — ligonių gydymui. Buvo paskirtas gydytojas, du pagalbininkai, felčeris, sanitarai, slaugės vienuolės — gailestingosios seserys, o taip pat lėšos vaistam bei ligoninei išlaikyti.

sužeistieji. Prie ligonių mūsų neprileido; ir vėlu, ir įslaptinimas bijant Amono, palikome paketus.

Miesto Tarybos pirmininko pavaduotojo tarybinė mašina buvo skirta aplankymams, ir diena iš dienos per tris savaites, per ligonines ir namus, kuriuose gydėsi lengviau sužeistieji ir su šautinėm, kirstinėm, mušimo žaizdom.

Lietuvos Valdžios, visos Tau-

Nuo to laiko ligoninė buvo vadovaujama Šv. Jokūbo ligonine. Jai vadovavo jau gydytojas, bet ne kunigas. 1862 m. lovų gydymui skaičius padidinamas iki 100, o 1908 iki 250. Todėl špitolė likviduojama, lieka ligoninė.

1893 m. Šv. Jokūbo ligoninė jau turėjo kelis skyrius: vidaus ligų, chirurginį, neurologinį, gimdymo ir moterų ligų, o taip pat ir psichinių ligų skyrius. 1915 m. Šv. Jokūbo ligoninėje buvo laikomi iš viso miesto surinkti psichiniai ligoniai.

1920 m. Lenkijai užėmus Vilnių, Šv. Jokūbo ligoninėje buvo gydomi 250 ligonių.

Po II pasaulinio karo Šv. Jokūbo ligoninė pavadinta Vilniaus m. I-ja tarybine ligonine. Joje buvo Vilniaus universiteto chirurgijos ir vidaus ligų klinikos, dirbo daug garsių profesorių. 1962 m. ši ligoninė išplėta, įsteigti du traumatologijos, neurochirurgijos, reanimacijos ir neurologijos skyriai.

1987 m. ligoninė rekonstruota, pastatyti papildomi skyriai.

Nepriklausomybės atstačius

1992 m. vasario mėn. pradžioje ligoninė buvo perduota

valdyti katalikiškos ligoninės valdymo komitetui ir vyriausiu jos gydytoju buvo paskelbtas tos komisijos narys med. mokslų kandidatas Kazys Paltanavičius.

Bet pirmosios katalikiškos ligoninės įsteigimas Vilniuje, Lietuvoje, nebuvo lengvas. Apie trejus metus organizacinio komiteto nariams teko vaikščioti į įvairias įstaigas, pas įvairius ministrus bei pas kitokius valdininkus, kol galų gale 1992 m. vasario mėn. pradžioje jam buvo paskirta Vilniaus I-ji klinikinė ligoninė. Tada ligoninei buvo grąžintas senas jos pavadinimas: Šv. Jokūbo ligoninė. Ji yra gana didelė, joje gydomi apie 500 ligonių.

Bet ligoninė perduota gerokai apleista, reikalinga skubaus ir gana didelio remonto. Todėl visų pirma teko pradėti vaistinės ir priėmimo skyriaus remontus. Dabar pradėtas ir seniausio ligoninės pastato, kuriame yra du nervų ligų skyriai.

Šio namo viršutiniame aukšte bus įrengtos patalpos, kuriose gyvenęs Šventos Apvaizdos kongregacijos vienuolės. Jos dirbs medicinos seserimis ir slaugėmis, kad ligoninėje būtų įvesta katalikiška dvasia. Visais ligoninės dvasios reikalais rūpinasis šalia ligoninės esančios Šventųjų apaštalų Jokūbo ir Pilypo bažnyčios klebonas, dominikonų provincialas Lietuvoje kun. Jonas Grigaitis.

Ligoninės rekonstrukcija bei visi remontai reikalauja daug lėšų, o iš Vilniaus m. savivaldybės jų gaunama labai mažai. Todėl yra pavojus, kad galima atsidurti tokioje būklėje, jog visus tuos remontus teks nutraukti, nors jie yra labai reikalingi.

Dėl to Šv. Jokūbo ligoninė priversta kreiptis į Amerikoje ir kitose valstybėse gyvenančius lietuvius, kad jie padėtų Šv. Jokūbo ligoninę atremontuoti ir ją išlaikyti.

Dabar ligoninė turi tris chirurginius skyrius, du traumatologinius ir vieną neurochirurginį. Be šių skyrių, yra dar du nervų ligų skyriai, o taip pat reanimacijos, gimdymo ir moterų ligų skyriai.

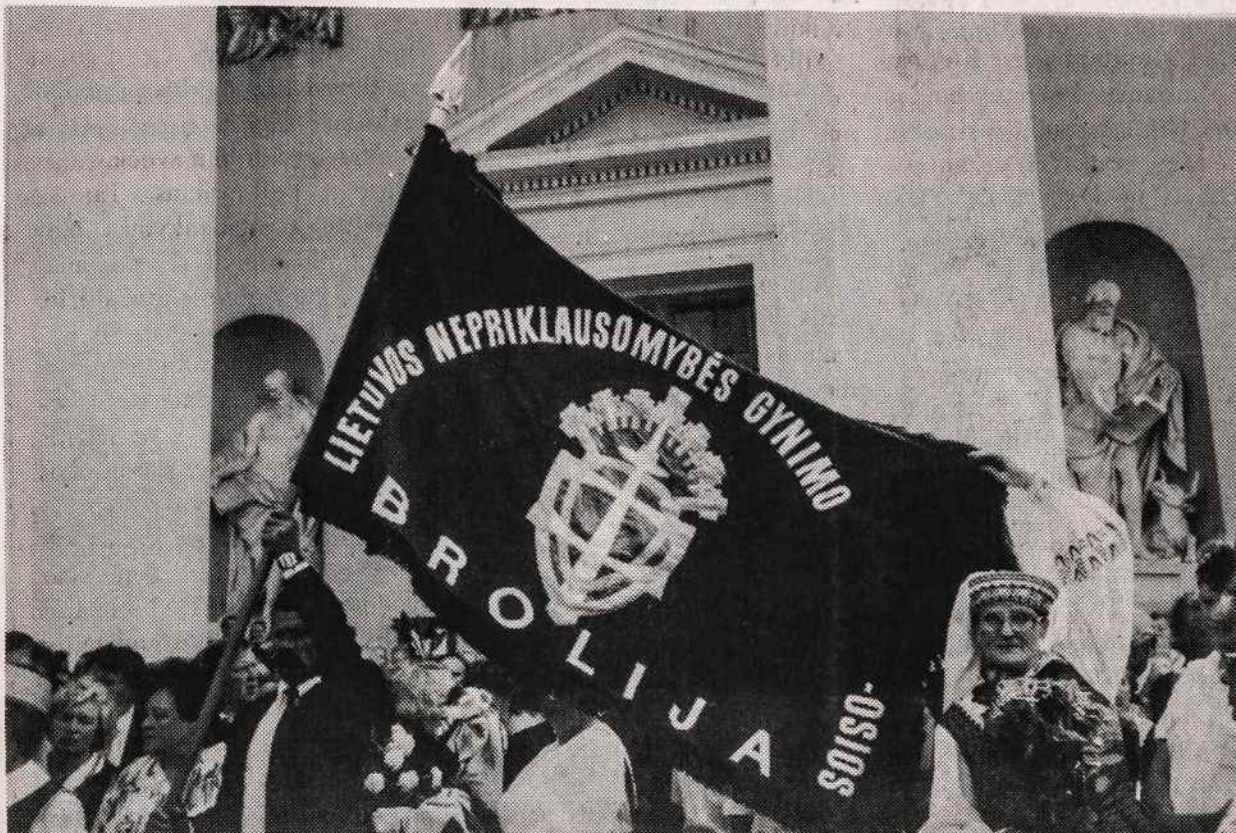
Iš visų paminėtų skyrių daugiausia rūpesčių ir didelio darbo reikalauja du traumatologiniai, o ypač neurochirurginis, skyriai, nes visi ligoniai, sužaloti automobilių avarijose ar kitų nelaimingų atsitikimų metu, skubiai vežami į Šv. Jokūbo ligoninę. Kadangi tokie ligoniai būna dažniausiai labai sužaloti, jų gydymas reikalauja ne tik gydytojų, bet taip pat viso personalo rūpestingo darbo ir nuosirdaus slaugymo. Tokį darbą apsunkina faktas, kad dar labai trūksta kai kurių vaistų ir diagnostinių aparatų, o ypač kompiuterinio tomografo. Norint nustatyti tikslią diagnozę tokių ligonių, kuriems būna labai sužalota galva arba auga navikas smegenyse, tenka juos sunkiame ligos stovyje vežti į Universitetinę ligoninę, esančią beveik už 15 kilometrų, kas yra labai rizikinga, nes tas vežiojimas gali labai pakenkti ligonio sveikatai.

Ligoninė verta paramos

Dr. Paltanavičiaus nušviesta ligoninės permaininga istorija, jos dabar atliekamas svarbus darbas, ryžtas ligoninę plėsti, pertvarkyti ir moderninti, įvairūs sunkumai ir nepritekliai, dideli jos vadovybės rūpesčiai yra tikrai verti visos mūsų išeivijos įvairiose šalyse paramos. Ji teiktina ne tik savo ištekliais ir pastangomis, bet taip pat paskatinimu gyvenamųjų kraštų visuomenės, atitinkamų institucijų ir įmonių prisidėti prie šio reikšmingo darbo.

Šv. Jokūbo ligoninės adresas: Vasario 16-sios g-vė, Nr. 10, Vilnius, Lithuania, telefonai: 62-15-70 ir 61-88-40.

Petras Višcinis

Minint Medininkų metines, Vilniaus archikatedroje buvo pašventinta Sausio 13-osios Brolijos vėliava. Nuotr. L. Kulbienės

J. Bieliauskienė

SPAUDIMAS JELCINUI

Kaip ir buvo galima spėlioti, Rusijoje prasideda spaudimas Jelcinui, kad jis nesirašytų sutarties su Lietuva dėl kariuomenės išvedimo.

Rusijos parlamento tarptautinių ir užsienio ekonominių ryšių komitetas nutarė kreiptis į Jelciną, kad jis atidėtų vėlesniam laikui šios sutarties pasirašymą. O ji buvo numatyta pasirašyti spalio pradžioje.

Motyvuojama tuo, kad dokumentai nesą tinkamai paruošti kiek tai leidžia Rusijos piliečių teisės Lietuvoje. Taip pat siūloma, kad tuos susitarimus turėtų ratifikuoti Rusijos Aukščiausioji Taryba.

Rugsėjo 22 d. Rusijos parlamente buvo išplatintas komiteto pareiškimas. Ten sakoma, kad Rusijos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos reguliuojantys susitarimai rimtai pažeidžia politinius ir turtinius Rusijos interesus bei Rusijos kariškių ir jų šeimų Lietuvos teises. Šis parlamento komitetas tvirtina, kad trys iš septynių jau pasirašytų dokumentų teisiškai negalioja, iki bus pasirašyta pagrindinė sutartis.

Rusijos premjeras Jegor Gaidar pareiškė, kad sprendimas iš-

vesti Rusijos kariuomenę iš Lietuvos buvo suderintas su Rusijos gynybos ministerija.

Tuo tarpu Rusijos gynybos viceministras Boris Grumov Rusijos parlamente pareiškė, kad Rusijos kariuomenę iš Pabaltijo tikimasi išvesti iki 1994 metų pabaigos, dar pridurdamas, kad ir ši data negalutinė, nes derybos su Pabaltijo valstybėmis tebevyksta.

Taigi matome, kiek daug neaiškumų šiuo klausimu yra pačioje Rusijoje.

Vytautas Landsbergis, vertindamas Rusijos konservatorių pastangas sukelti įtampą Lietuvos-Rusijos santykiuose, pareiškė, kad niekas taip nesugebėtų sukompromituoti naujos demokratinės Rusijos politikos, kaip tos padarytos rugsėjo 8 d. pasirašytas sutarties nutraukimas.

Jis ir Jungtinėse Tautose, kalbėdamas rugsėjo 29 d., priminė apie Rusijoje ieškomus pretekstus tai kariuomenei neišvesti ir apie tai, kad žmonės, kurie mąsto demokratiškai, kaip pvz. Jelcinas, apšaukiami išdaviškais, neginančiais imperinių didelių šalies interesų.

Kultūros Židinyje rugsėjo 28 d. New Yorko apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas, dešinėje, newyorkiečių vardu sveikina Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį (trečias iš kairės). Prezidiume iš k.: Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis, ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis, vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Nuotr. S. Narkėliūnaitės

VYTAUTAS LANDSBERGIS SUSITIKO SU NEW YORKO LIETUVIAIS

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis į New Yorką atskrido rugsėjo 27 d., sekmadienį, dalyvauti Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos pilnaities sesijoje ir ten pasakyti kalbą rugsėjo 28 d.

LB NY apygardos sumanymas

Kai tik pasklido žinia, kad jis atvyksta, LB New Yorko apygardos valdybai kilo mintis pasikviesti jį į Kultūros Židinį, kad susitiktų su lietuviais ir papasakotų apie dabartinius įvykius Lietuvoje.

Tik buvo neaišku, ar jis turės

minarinės varžybos finalui, Pukštys parodė antrąjį savo gerumą rezultatai ir turėjo didelių vilčių olimpiniam medaliui. Tačiau finale jo nervai neišlaikė: negalėjo susikoncentruoti ir liko dešimtoje vietoje.

Po pirmosios dienos varžybų apie jo gerą pasirodymą plačiai rodė Chicago televizija, kurios atstovai visa laiką buvo įsikūrę Pukščių namuose, ypatingai kuomet vyko ieties metimo varžybos ir perdavė tėvų bei jų artimųjų reakciją. Rodė ir po antros dienos nepavykusių bandymų ir perdavė tėvo pasisakymą apie savo sūnų.

Teko užkalbinti Tomą Pukštį jam grįžus į namus. Jis pareiškė, kad tikėjosi maždaug 5-6 vietas, kas būtų atitikę jo pajėgumą šiuo metu pasaulyje. Po olimpiados dalyvavo keliose stambiose varžybose, kur užėmė aukštą vietą. Dabar jo ir jo tėvų miestelis — Hickory Hills prie vienos gatvių sankryžos įrengė lentą, sakančią, kad čia yra JAV olimpiečio Tomo Pukščio namai. Edv. Š.

laiko. Ėjo kalbos, kad svečias vyksias į Washingtoną susitikti su abiejų partijų kandidatais į prezidentus. Paaiškėjus, kad jis tikrai turėsias laiko ir atvyksias į Židinį, apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas pradėjo uoliai organizuoti susitikimą.

Vėliavos iškeltos plakas

Rugsėjo 28-oji — pirmadienis, paprasta darbo diena, o Kultūros Židiniui — iškilmingas šventadienis. Prieš Židinį ant vėliavų stiebų iškeltos JAV ir Lietuvos vėliavos.

Prieš susitikimą, į Kultūros Židinio kiemą įvažiavo saugumo mašinos. Taip ir buvo laukiama, kad tokius valdžios žmones saugo JAV speciali divizionija. Jie nedėvi uniformų, bet visi yra apmokyti specialistai.

Atvykusi apsaugos policija, apžiūrėjo visas patalpas, kur kas vyks. Atvažiuosiujių buvo gal kokia dešimtis. Jie išsidėstė įvairiuose kambariuose, salėje, koridoriuje, net ir ant scenos buvo viena moteris užkelta. Ji sėdėjo prie pat uždangos, kad matytų kas vyksta scenoje.

Ausyse jie turėjo mažas ausines ir girdėjo savo vadovo visas instrukcijas.

Atvyksta svečiai

Buvo pranešta, kad svečiai atvyks šeštą valandą. Žmonės pradėjo rinktis tuo metu. Pati susitikimo programa turėjo prasidėti 7 val. taigi — buvo valanda iki tos programos. Toji valanda ir buvo skirta svečių vaišėms.

Svečias vėlinosi, nes mieste tokiu laiku didelis judėjimas. 10-15 minučių po šešių pasirodė mašinos ir viena po kitos suko į Kultūros Židinio kiemą, į aikštelę ties Židinio didžiosiom durim. Pirmieji iš mašin išsoko saugumo valdininkai. Jauni ir gražūs vyrai. Tuoj patvarkė, kad susirinkusieji susirikiuotų eilėn, kad būtų patogiau svečiui pasisveikinti.

Aukštasis svečias jau pripratęs prie tokių ceremonijų; pradėjęs nuo pradžios, jis pasisveikino su visais.

Pietūs svečių garbei

Aniceto Simučio, ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų, ir jo žmonos iniciatyva Kultūros Židinio posėdžių menėje buvo surengti pietūs. Viso buvo 16 asmenų.

Pietuose dalyvavo, be svečio ir minėtų organizatorių, vyskupas Paulius Baltakis, OFM; pranciškonų provinciolas Tėv. Placidus Barius, OFM; Brooklyno vienuolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis, ir keletas ambasadų jaunų tarnautojų; Tautos Fondo valdybos pirmininkas Aleksandras Vakselis su žmona, "Darbininko" redak-

cijos atstovai tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, ir Paulius Jurkus.

Ambasadoriaus Aniceto Simučio paprašytas, trumpą įvadinį žodį ir pasveikinimą tarė Kęstutis Miklas. Tėv. Placidus Barius, OFM, pasveikino svečių ir sukalbėjo maldą. Pakelto vyro taurės už svečių, sugiedota ilgiausių metų.

Vaišės pagamino Birutė ir Linas Šidlauskai. Nors ir skubėta, bet pietūs savaime užsitęsė.

Svečių pasitinka plojimai

Palikę posėdžių menę, svečiai perėjo į antro aukšto salę. O ji buvo pilnutėlė. Apie 400 New Yorko lietuvių susirinko pasiklausyti, ką pasakys Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas. Publika atsistojusieji svečių sutiko audringais plojimais.

Dabar retai čia tiek žmonių susirenka. Jų gausa ir parodo, kad žmonėn labai rūpi Lietuvos reikalai. Iš Lietuvos grįžta žmonės ir atveža prieštaraujančių žinių. Vieni puola Landsbergį, kiti gina ir nori, kad jis vadovautų Lietuvai kelyje į stiprią demokratiją. Visi žino, kaip parlamentas trukdo valdžiai tvarkyti kraštą ir jį stiprinti, įtvirtinti jo nepriklausomybę, ekonomiją.

Visiems tad ir buvo įdomu, ką pasakys Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas.

Programa prasideda

Pradėjo LB apygardos pirmininkas. Jis tarė sveikinimo žodį ir į prezidiumą pakvietė: Vytautą Landsbergį, Lietuvos ambasadorių prie Jungtinių Tautų Anicetą Simutį, Lietuvos ambasadorių Washingtono Stasį Lozoraitį, lietuvių išėivių vyskupą Paulių Baltakį, OFM.

Ant žaliao ilgo stalo, papuošto lietuviška juosta, stovėjo trys Lietuvos vėliavėlės, mikrofonas. Prie pulsto irgi buvo mikrofonas. Tad visa salė lengvai girdėjo, ką kalbėjo svečias. Jį pristatė ambasadorius Simutis.

Tuojuo prabilo ir svečias, gausių plojimų sutiktas. Tai jau penktas jo atsilankymas New Yorke. Pirmasis buvo dar anais laikais, kai žmones sunkiai išleisdavo iš sovietinės imperijos. Landsbergis kalbėjo paprastai, be kokios aukštos retorikos, aiškai dėstydamas savo mintis. Kalbėjo kaip įžvalgus ūkininkas, kuris plačiai žiūri į savo ūkį, juo rūpestingai sielojasi, viską objektyviai vertina, su meile visus paglosto, nes tik tokiu būdu auga bendruomenė, sprendžiamos problemos.

Palietė jis visus aktualiausias dabarties klausimus. Kalbos stilius ir jo dvasinė ramybė, įžvalgumas visiem padarė gerą įspūdį. Apie tai, ką jis kalbėjo, susipažindinsime kitame "Darbininko" numeryje (p.j.)

CHICAGOS PADANGĖJE

Atvyko olimpietis A. Pazdradzi

Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės žaidėjas Alvydas Pazdradzi, pasidabinęs olimpinio bronzos medaliu, atvyko į Kankakee, čia mokytis šio nedidelio miesto kolegijoje ir kartu žais krepšinį. Šis jaunas (liepos 20 d. minėjo savo dvidešimtąjį gimtadienį) krepšininkas iki šiol mokėsi Vilniaus Pedagoginiame Institute, o žaidė "Statybos" ko-

mandoje.

Prieš pat atvažiuojant į Chicago, jis dar atstovavo "Statybą" susitikime su Kauno "Žalgiriu" (abi šios komandos ruošėsi Europos taurės varžyboms) ir čia pasirodė kaip vienas iš geriausių "Statybos" žaidėjų.

Alvydas metus laiko praleis Kankakee kolegijoje, o sekančiais metais jį kviečia Illinois universitetas, kurio krepšinio rinktinė praėjusį pavasarį kaip tik viešėjo ir žaidė Lietuvoje. Tai didžiulis ir puikus universitetas, kurio krepšinio rinktinė irgi yra žinoma visoje Amerikoje. Čia Alvydui bus geros galimybės dirbti ir tobulėti ir grįžus Lietuvon.

Chicagoje Alvydui nemažai padeda sporto darbuotojas Rimas Dirvonis.

Pagerbė JAV olimpietį Tomą Pukštį

JAV olimpinėje komandoje Barcelonoje buvo ir vienas lietuvių kilmės amerikietis Tomas Pukštys, kurio tėvai ir jis pats ilgą laiką gyveno ir gyvena Chicago priemiesčiuose. Šio jaunuolio, kuris studijuoja Floridos universitete, pasiekimai ieties metime yra šiuo metu patys geriausi visoje Amerikoje. Todėl nenuostabu, kad ir olimpiadoje jis gerai pasirodė. Ypatingai pirmąją dieną, kuomet vyko preli-

Alvydas Pazdradzi. Nuotr. Ed. Šulaičio

Hickory Hills miestelis lenta pasipuošė Tomo Pukščio pavarde. Tomas yra vienintelis JAV gimęs lietuvis, dalyvavęs ieties metime Barcelonoje, olimpinėse žaidynėse. Tomo tėvai yra Rasa ir Romas Pukščiai, "Transpak" firmos savininkai.

— Dr. Valdas Adamkus, US EPA Penkto regiono administratorius, padarys pranešimą apie gamtosauuginį žvilgsnį į merdinčius miestus Detroito inžinerijos draugijai spalio 21 d., 12:15 val. popiet Rackham Memorial Bldg., 100 Farnsworth, Detroit, MI.

— Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos tarybos suvažiavimas įvyks spalio 17 d. Ukrainiečių klube, Wolverhampton. Pagrindinė suvažiavimo tema: Išeivijos tikslai ir ateitis, Lietuvai atgavus nepriklausomybę.

— Ekonominių reikalų taryba rūpintis parama Lietuvos ekonominio gyvenimo atstatymui įkurta JAV LB XIII Tarybos antroje sesijoje, kuri įvyko rugsėjo 26-27 dienomis Clevelande.

— "Keramika 1992" — grupinė septynių dailininkų keramikos darbų paroda rugsėjo 25 - spalio 4 dienomis vyko Chicagoje, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje.

— Akademinio Skautų Sąjūdžio metinė šventė ir Vydūno Jaunimo Fondo premijos įteikimas įvyks spalio 10 d., šį šeštadienį, 6:30 val. vak. Lietuvių Centre, Lemont, IL.

— Budrio galerijoje, Chicago Jaunimo Centre, yra rengiama konkursinė paroda, kurios tema — upės, ežerai, jūros ir laivai. Paroda vyks spalio 23 - lapkričio 1 dienomis. Geriausi paveikslai bus premijuoti.

— Jaunųjų talentų popietė įvyks spalio 25 d. Chicago Jaunimo Centre. Rengia "Giedra".

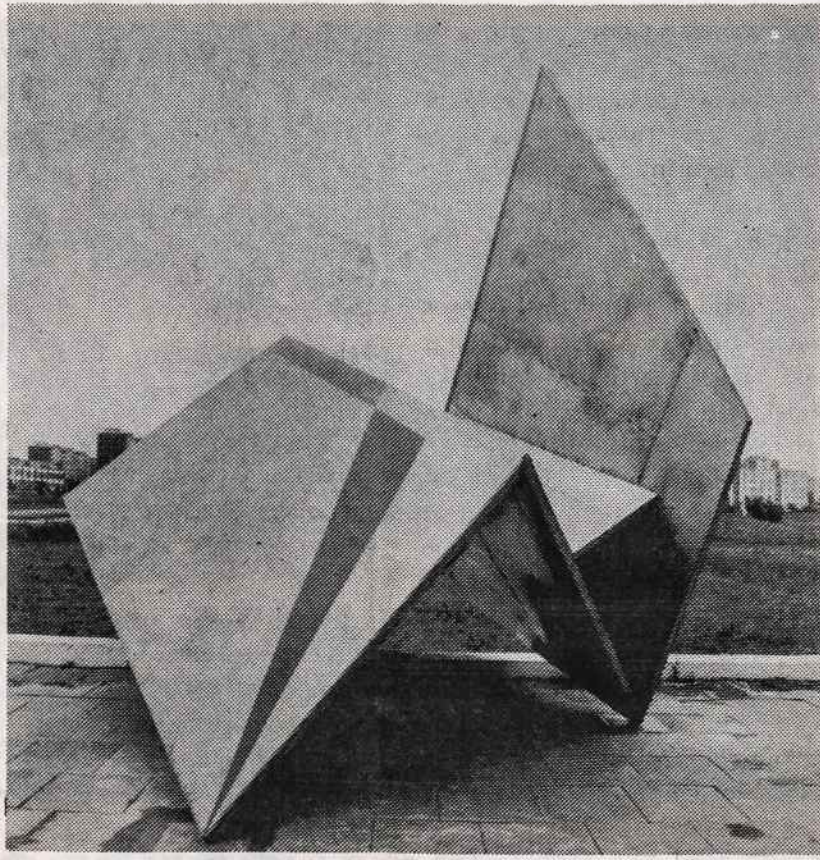
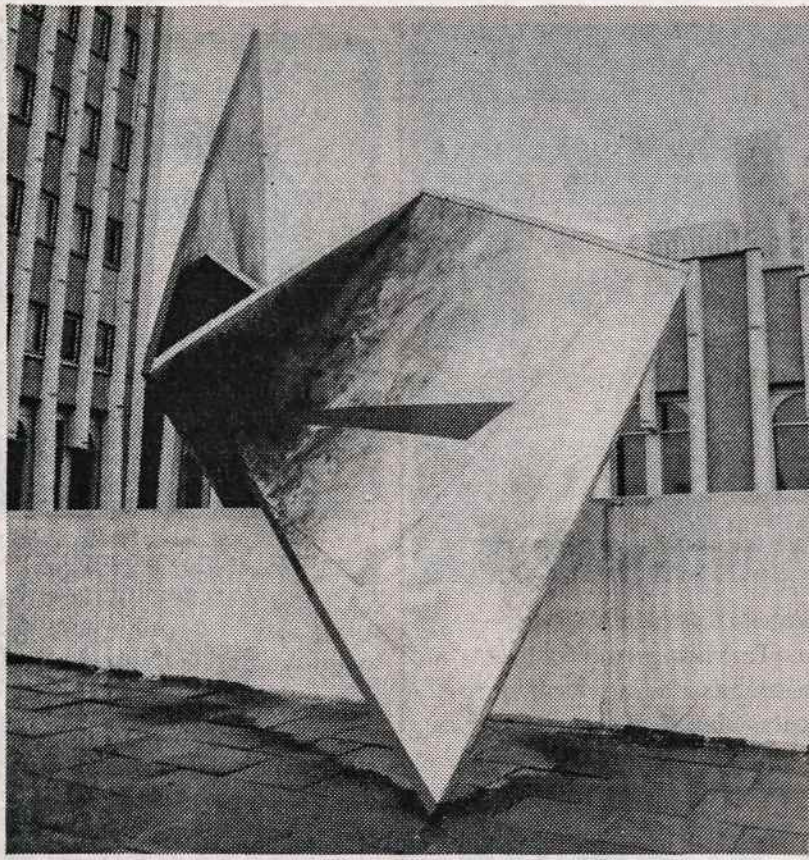
— Solistės B. Vizgirdienės koncertą spalio 28 d. Lietuvių klube rengia LB Floridos apygarda. Solistė, koncertavusi daugelyje lietuvių kolonijų, šiame mieste pasirodys pirmą kartą. Jai akompanuos Margareth Douglas.

— Medininkuose žuvusių Lietuvos policininkų Algirdo Kazlausko, Juozo Janonio, Mindaugo Balavako ir Algimanto Juozako šeimoms JAV policininkai surinko dolerių, kurie žuvusiųjų šeimoms buvo perduoti per Lietuvos policijos akademią.

— Lietuvos vyriausybė pakvietė užsieniečių ambasadų atstovus pakeliauti po Aukštaitiją ir susipažinti su kenčiančia Lietuvos gamta ir žemės ūkiu. Sten-giamasi, kad atstovai objektyviai informuotų savo vyriausybes apie sunkią Lietuvos dabartinę padėtį.

— Antanas Mineikis, anksčiau nuteistas už bendradarbiavimą su naciais, persekiojant žydus, iš Floridos deportuotas į Lietuvą. Mineikis, dabar jau 74 m. amžiaus, yra pirmasis lietuvių kilmės asmuo, kuriam atimta JAV pilietybė ir deportuotas dėl ryšių su naciais II pasaulinio karo metu. Į Vilnių Mineikis atvyko rugsėjo 16 d.

— Vaida Vaitkutė, 14 m., šiek tiek naudojanti ir anglų kalbą, norėtų susipažinti su užsienio lietuviškais ir lietuviškais. Adresas: Vaiva Vaitkutė, Kikonų km., 4880 Kupiškio raj., Lithuania.

Dail. Elenos Urbaitytės skulptūra "Erdvės skrydis", 17 pėdų aukščio, sukurta 1992 m. iš nerūdijančio plieno, pastatyta Vilniuje prie Spaudos Rūmų, atidengta rugsėjo 2 d. Kai eini

aplink skulptūrą, keičiasi jos kompozicijos planai. Skulptūra neturi fronto. Todėl čia ir parodoma iš dviejų skirtingų pusių, ir pati skulptūra pasidaro skirtinga.

KAIP "ERDVĖS SKRYDIS" NUSKRIDO Į VILNIŲ

Dail. Elenos Urbaitytės skulptūra prie Spaudos rūmų

Netoli New Yorko, Long Island saloje, Wantach mieste, gyvena dailininkė-skulptorė Elena Urbaitytė. Ją pažįstame iš įvairių parodų. Iki šiol ji reiškėsi kaip tapytoja, dalyvavo amerikiečių dailės gyvenime, išstydavo savo kūrinius ir lietuvių parodose.

Štai dabar rugsėjo 4 d. Vilniuje prie Spaudos rūmų buvo atidengta jos skulptūra "Erdvės skrydis", sukurta iš nerūdijančio plieno. Tai jos dovana Vilniaus miestui.

Tai kur ta skulptūra buvo sukurta ir kaip ji "nuskrido" į Vilnių, ir kaip ji dabar ten jaučiasi?

Į tuos klausimus atsakė pati autorė.

Šuolis iš tapybos į skulptūrą

Kas pažįsta dailininkę Urbaitytę tapybą, tas lengvai prisimena, kaip jos kūryboje ėmė dominuoti plokštumos. Atrodė lyg sienos, lyg kokios durys. Plokštumos juda, susikerta. Plokštumų masė buvo didelė, nesuskaldyta, kad turėtų savo jėgą.

Kaip ji pati laiške rašo, per pastutinius kelerius metus ji yra sukūrusi eilę nedidelių plieno skulptūrų, kurių plokštumas ji suvirino Long Island C.W.P. universiteto skulptūrų dirb-

tuvėje.

Tarpininkaujant architektui J. Šeibokui ir skulptoriui V. Kančiauskui (abu iš Lietuvos) viena skulptūra buvo parinkta, kad ji būtų padidinta iki 17 pėdų aukščio, nerūdijančio plieno, ir būtų pastatyta prie Spaudos rūmų Vilniuje.

Tų rūmų architektas yra minėtas J. Šeibokas. Savime suprantama, kad jis prie savo modernios statybos norėjo pastatyti ir modernią skulptūrą. Jo idėja ir buvo, kad skulptūra būtų pastatyta ne ant pjedestalo, bet ant žemės. Tokių ant žemės pastatytų skulptūrų mes dabar dažnai

matome New Yorke ir kituose miestuose.

Architektas skulptūrą įjungė į egzistuojančią architektūrinę aplinką.

Skulptūros idėja nukeliavo į Lietuvą

Skulptūros mažą modelį iš New Yorko į Vilnių pervežė dailininkas Juozas Bagdonas šių metų pavasarį.

Vilniuje ji buvo didinama skulptoriaus V. Kančiausko studijoje netoli Žaliųjų ežerų. Didelės nerūdijančio plieno plokštės buvo suvirintos, sušveičuotos ir atgabentos prie Spau-

RINKO MEDŽIAGĄ MONOGRAFIJAI APIE JURGĮ SAVICKĮ

Janina Žekaitė, iš Lietuvių Literatūros ir Tautosakos Instituto Vilniuje, praleido keletą dienų Lituistikos Tyrimo ir Studijų Centre Chicagoje, kur rinko medžiagą savo rašomai monografijai apie rašytoją ir diplomata Jurgį Savickį.

Čia ji rado dokumentų ir kitų šaltinių, kurių neužtikino niekur kitur. Anot Centro pirmininko prof. dr. Jono Račkausko, šitokių atsiliepimų apie rinkinių nau-

dingumą tenka išgirsti labai dažnai, ypač iš svečių iš Lietuvos.

Žekaitė, vyr. mokslinė bendradarbė minėtame institute, yra parašiusi penkias monografijas, kurios išleistas Lietuvoje. Tai: "Šatrijos Ragana", "Lietuvių romanas", "Zemaitės kūryba", "Vienuolio kūryba", bei "Impresionizmas ir ekspresionizmas lietuvių prozoje".

Be to, ji sudarė knygą "Šatrijos Raganos laišakai" seriją ir "Jurgio Savickio raštai", kurių du tomai išėjo 1990 m., dar du tomai išeis šiais metais, ir vėliau pasirodys paskutiniai du tomai.

Žekaitės vyras Vytautas Kubilius yra žinomas literatūros kritikas.

Žekaitės kelionė į Ameriką finansavo Atviros Lietuvos (Soros) Fondas.

arza

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas, palaikytojas, nes spauda yra mūsų lietuviškos gyvybės ženklas.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo apdraudus planus. Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mortgicijų.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, 71-73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, PA 18701. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.

ŽEMIAUSIOS KAINOS SKRYDŽIŲ Į LIETUVĄ

I abi puses

Iš New Yorko - \$575

Iš Chicagos - \$675

I vieną galą NY - Vilnius - \$450 plus \$18

Kainos negalioja gruodžio 10-23 d.

Paskutinė kelionės diena kovo 31 d.

Bilietus nusipirkti ne vėliau spalio 31 d.

VYTIS TRAVEL

2129 KNAPP ST.

BROOKLYN, NY 11229

TEL. 718 - 769 - 3300, 800 - 952 - 0119

FAX.: 718 - 769 - 3302

JFK - RYGA

\$678.00

i abi puses

- Keliauti galima pradant spalio 1 d. iki kovo 31 d., išskyrus šv. Kalėdų laiką - nuo gruodžio 17 d. iki sausio 10 d.
- Bilietus reikia išpirkti ne vėliau kaip spalio 31 d.
- Išpirkus bilietą, pinigai negrąžinami ir kelionės datų pakeisti negalima.

Prašom kreiptis į Albina Rudžiūniene ar Kristiną Mitkute

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newton, MA 02164

Tel.: 617 965-8080, Fax 617 332-7781

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS (angliškai)	
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN, nauja laida.....	\$25.00
Prie šios knygos įkalbėti pagalbiniai tekstai į keturias kasetes.....	\$40.00
MOTERIS SU BALTU CHALATU (35 apsakymai iš autorės pergyvenimų dirbant Ilgoninėse)	
Dr. K. Paprockaitė - Šimaitienė, 494 psl.....	\$20.00
KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ, II Pasaulinio karo dienoraštis, daug prašymų iš Hanau (Vokietijoje) stovyklos gyvenimo - A. Gustaitis 940 puslapių su nuotraukomis ir žemėlapiams, su persuntimu.....	\$35.00
ŠVENTASIS RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS, Pranašų knygos, vertė prof. kun. A. Rubšys, 670 psl.....	\$12.00
ATGAVĖ VILTĮ, Pertvarkos tekstai, Vytautas Landsbergis, 227 psl.....	\$18.00
ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI, L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis, 246 psl.....	\$10.00
KELIAUJAME ABU, MENULI, Aleks. Radzius, astrologijos eilėraščiai, 64 psl.....	\$6.00
LAIKO PAGRĖBSTAI, atsiminimai, VI. Kulbokas,.....	\$8.00
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, didelio formato, (J. Andrius).....	\$12.00
ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS.....	\$12.00
LIETUVIŲ - ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS.....	\$12.00
ANAPUS HORIZONTO, Australiškos apysakos - Ava Saudargienė, 189 psl.....	\$12.50
ŠALIS, KURIOJE GYVENAM, kelionių po JAV įspūdžiai, V. Šalčiūnas, 296 psl.....	\$12.50
BERŽAS UŽ LANGO, romanas, Dalia Mackailienė, 324 psl.....	\$15.00
NAKTIS, trijų veiksmų drama, J. Gilauda.....	\$11.00
UGNIS IR ŽODIS, poezija su iliustracijomis, didelio formato, V. Kazokas, 94 psl.....	\$8.50
GROBIO IR NAIKINIMO ŽYGIS, Z. Raulinaitis.....	\$9.00
TAUTOS ATMINTIES BEIEŠKANT, Lietuvių mitologijos studijos apie dievus ir žmones, Algirdas Greimas, 523 psl.....	\$12.00
BALTŲ KALBŲ BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALY, Jūratė Statkutė de Rosales.....	\$15.00
VAIVOS JUOSTA, eilėraščiai ir dialogai, J. Rūtenis, 134 psl.....	\$6.00
PRIE VILTIES KRYŽIAUS, Juozas Prunskis.....	\$5.00
KOVO KETVIRTOJI, Jurgis Gilauda.....	\$5.00
TANKĖJANTI ŠVIESA, eilėraščiai, originalai ir vertimai, Tomas Venclova.....	\$8.00
DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, Aleksandras Merkelis.....	\$15.00
VISAIP ATŠITINKA, A. Galliušis.....	\$5.00
MARGO RAŠTO KELIU, (Darbininko premijuota apysaka), Alė Rūta, 281 psl.....	\$5.00
LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI, Juozas Audėnas.....	\$5.00
LEMTINGOS DIENOS, apysakos, Jonas Jašauskas, 187 psl.....	\$8.00
IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI, Evangeliniai mąstymai, eilėraščiai, K. Trimakas.....	\$10.00

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant Darbininko administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nusiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaita.

PADĖKA

Tėv. Robertas Barber, OFM, Pranciškonų vienuolyno viršinininkas, Kennebunkport, ME, dėkoja visiems, atsiliepusiems į skelbimą ir kitaip prisidėjusiems, ieškant pastovios vienuolyno ir vasarvietės šeiminiškės. Šeiminiškė jau surasta ir pradėjo darbą.

MTB TRAVEL BROKERS

Specializing in all travel arrangements

In house VISA processing to Russia & Former Soviet Union (24 hours)

FALL SPECIAL:

Round trip	One way
California \$289	Moscow \$349
London/ Manchester \$350	St. Petersburg \$349
Paris/ Frankfurt \$399	Kiev \$349
Amsterdam/ Sydney \$370/669	Prague \$360
Budapest/ Warsaw \$499	Munich \$260
Riga/ Tallin \$689	Brussels \$320
Vilnius \$899	Madrid \$290

212 - 956 - 8552

1650 Broadway, Suite 1111

New York, NY 10019

ECONOMY AIRFARES TO LITHUANIA

New York - Vilnius \$575 (round trip)

New York - Vilnius \$479 (one way)

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Ask for Chris Dobrzynski

KAUNE MIRĖ SOLISTAS VYTAUTAS RAČAS

Liepos mėnesio gale Kaune mirė Muzikinio teatro solistas, baritonas, Vytautas Račas, dainavęs operoje 40 metų. Palaidotas liepos 31 d.

Pirmojo pasaulinio karo metu, kai vokiečių armija veržėsi į Lietuvą, Račų šeima pasitraukė į Ukrainą. Ten ir gimė būsimasis solistas Vytautas, gimė gi istorinę dieną — 1918 metais vasario 16-ąją.

Tėvai 1919 m. grįžo į Lietuvą. Vytautas mokėsi Raseinių gimnazijoje, grojo kornetu. Visa šeima buvo muzikali.

Anksti mirus tėvui, Vytautas išsikėlė į Klaipėdą, kur jau gyveno jo sesuo Kazimiera. Čia pas muziką ir solistą Stepą Sodeiką prasidėjo jo muzikinis lavinimasis, ir dainavimas.

Klaipėdoje tada reikėsi spontaniškas, gyvas muzikinis gyvenimas, nes ten veikė muzikos mokykla, apie kurią buvo susibūrę jauni talentingi muzikai. Klaipėdoje 1934-35 metais buvo pastatytos dvi operos: Traviata ir Faustas. Dirigavo Jeronimas Kačinskas, dabar gyvenęs Bostone. Operos chore dainavo ir Vytautas Račas. Tuo metu Klaipėdoje koncertavęs žymusis rusų dainininkas Šaliapinas savo dainavimu padarė didelį įspūdį jaunajam Vytautui. 1938 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje.

Pokario metais Kaune dainavimą studijavo konservatorijoje

Vytautas Račas

Antano Sodeikos klasėje ir dainavo Kauno operos chore.

Klaipėdoje 1948-1950 m. veikė Muzikinis teatras. Iš Kauno vėl į Klaipėdą nuvyko Vytautas Račas ir šiame teatre dainavo pagrindines baritono partijas: markizo Planketo vaidmenį "Kornevilio varpuose", Figarą "Sevilijos kirpėjuje". Parengė Eugenijaus Onegino vaidmenį to paties vardo operoje.

Po to grįžo į Kauną ir čia dainavo pagrindines baritono partijas daugelyje operų. Šeštojo dešimtmečio pradžioje suorganizavo vyrų kvartetą, kuriam vadovavo kompozitorius J. Lechnavičius.

Į pensiją išėjo 1982 m. liepos

mėnesio pradžioje, teatre išdirbęs 40 metų.

Spauda gražiai paminėjo jo sukaktis, su tinkama pagarba, gražiu įverinimu paminėjo jo įnašą į lietuvių muzikinį gyvenimą ir jo mirtį. Liko žmona, sūnus ir dukra.

Amerikos lietuviams operos mėgėjams jis mažai žinomas, nes jis kaip solistas subrendo ir pasireiškė antros sovietinės okupacijos metais.

Waterbury, CT, gyvena jo sesuo Kazimiera Čampienė, kuri palaikė glaudžius ryšius su savo broliu. Ir tos žinios apie solistą Vytautą Račą atėjo iš jos namų.

Pati Kazimiera yra didelė dainos mėgėja, dainavusi Klaipėdos rinktiniam chore. Ji yra ištekėjusi už Adolfo Čampės, kuris yra kilęs iš muzikų šeimos. Jo tėvas buvo vargonininkas Sedoje. Skuode, Švėkšneje ir kitose vietose. Jis dabar vargonininkauja Waterburio lietuvių bažnyčioje. Pats gi yra tekstilės specialistas, mokslus baigęs Čekoslovakijoje. (p.j.)

Padėka už knygas

Antanas Mažiulis iš So. Bostono rugsėjo mėn. pradžioje gavo gražius padėkos laiškus iš Kauno Kunigų seminarijos ir Klaipėdos universiteto bibliotekų vedėjų. Šioms bibliotekoms Mažiulis padovanojo apie 500 įvairių vertingų leidinių.

Sėkminga loterija

Pensininkas kun. Albertas Abraščinskas, gyvenęs Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyne kapeliono namuose, Brockton, MA, siekdamas padėti Bostone veikiančiai "Lietuvos Vaikų Globos" organizacijai, šių metų pradžioje pasiūlė praveisti loteriją. Paskatintas veiklios "Globos" narės, Nukryžiuotojo Jėzaus ses. Elenos Ivanauškaitės, kun. Abraščinskas nutarė tokiu būdu prisidėti prie organizacijos vedamo labdaros darbo. Jo darbštumo ir dosnumo dėka buvo išspausdinti \$1 vertės loterijos bilietai ir išplatinti Naujosios Anglijos lietuvių parapijose.

Vienas iš pagrindinių "Globos" projektų davė loterijos pavadinimą: "Kūdikių maisto programa Lietuvoje". Loterijos traukimas įvyko rugsėjo 8 d. 7 val. vak. Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolyne salėje, Brocktone.

Loterijoje pirmą premiją — \$500 laimėjo Philip Graziade iš Nashua, NH; antrą — \$250 laimėjo Marlon Songalo iš Lawrence, MA (pusę sumos ten pat paaukojo "Globai"); trečią — \$150 laimėjo E. Jerackas iš Methuen, MA; ketvirtą — \$100 laimėjo Pat White iš E. Bridgewater, MA.

Loterija sutelkė "Globai" arti \$20,000. Kilni kun. Abraščinsko idėja ir sumaniai pravesta loterija, kuriai jis paaukojo apie \$3,000, įnešė svarų indėlį į "Globos" išdą. Šie pinigai padės įgyvendinti ne vieną Lietuvos vaikams skirtą pagalbos projektą.

Dr. Dunn vėl kelias į Lietuvą

Dr. Martin J. Dunn, veido ir gerklės chirurgas iš Milton Hospital, MA, rugpjūčio mėn. viduryje lankėsi Lietuvoje, kur Kauno Akademine klinikoje konsultavo vaikus su veido defektais (kiškio lūpa, gomurys ir t.t.). Per tris dienas daktaras apžiūrėjo daugiau kaip 200 vaikų, o atsiveikindamas kiekvienam dovanavo po šokolado plytelę. Konsultantas teikė pirmenybę labiausiai likimo nuskriaustiems vaikams — našlaičiams ir internatų auklėtiniams.

Dr. Dunn ryšiai su Lietuva

Maspeth, NY, Lietuvos Vyčių 110 kuopos nariai, atostogavę Kennebunkport, ME, lietuvių pranciškonų sodyboje. Straipsnis apie juos buvo išspausdintas "Darbininke" Nr. 37.

užsimezgė prieš metus, kai tarpininkaujant Bostono "Lietuvos Vaikų Globos" organizacijai, jis padarė 12 metų klaipėdietai Aušrai Stroputei sudėtingą plastinę ausies operaciją. Sužinojęs, kad Lietuvoje yra daugiau vaikų su įvairiais žandikaulio, lūpų, nosies, ausų defektais, jis nutarė pats juos apžiūrėti ir nuspręsti kam reikalingos operacijos.

Ruošdamasis vėl kelionėn į Lietuvą sekančių metų pradžioje, dr. M. Dunn pasiryžęs ne tik užbaigti ausies rekonstrukciją Aušrai Stroputei, bet vykti su 12 Amerikos specialistų ir kartu su Lietuvos medikais atlikti vaikams operacijas, abiem pusėms pasidalinant patirtimi.

Šią kelionę, kaip ir ankstesnes A. Stroputės ir dr. M. Dunn keliones, finansuoja "Globa". Be kelionės išlaidų, "Globa" taip pat turės sumokėti už medikamentus ir instrumentus.

Dabar daugelyje vietovių vyksta panaši pagalba Lietuvai medicinos srityje. "Globa" tiki, kad visuomenė prisijungs prie šio kilnaus tikslo, aukomis padėdama ją įvykdyti. Aukus siųsti: LITHUANIAN CHILDREN'S, RELIEF, INC., P. O. Box 497, 597 E. Broadway, South Boston, MA 02127.

PROVIDENCE, RI

MIRĖ MATAS KAIRYS

Rugsėjo 18 d. Providence, LB, apylinkė neteko vieno jauniausių savo narių: mirė Matas Kairys, širdies ligos iškankintas.

Prisimena jo pasakojimas, kaip jis nuo mažų dienų gręžėsi lietuvišybėn — "aš vienintelis iš šeimos norėjau būti lietuviu".

Dėdės Antano J. Mažeikos paskatintas, apsisprendė tapti Lietuvos Vyčių nariu. Čia sutiko savo gyvenimo draugę Aldoną Baužinskaitę, kelias lietuvišybėn plėtėjo. Išstobulėjo lietuvių kalbos žinojimas bei Lietuvos pažinimas.

1955 m. įsijungė į LB veiklą, buvo Providence apylinkės izdininku. Priklausė Amerikos Lietuvių Pašalpiniam klubui ir tam tikrą laiką buvo klubo prezidentu. Taip pat priklausė Amerikos Legionui.

Užaugino sūnus Andrių ir Juozą, ir dukrą Danutę. Rūpinosi ne tik jų gerove, profesiniu paruošimu, bet ir jų lietuviybėn.

Gausiai dalyvavo žmonės velionio šermentyse ir laidotuvėse. Kunigai V. Cukuras ir klebonas A. Klimanskis koncebravo mišias, atliko laidotuvių apeigas. Jie abu įvertino Mato ištikimybę Bažnyčiai, tėvų žemei Lietuvai ir gimtajam Amerikos kraštui.

Šeimos pageidavimu, Mato prisiminimui draugai bei pažįstami vietoj gėlių aukojo Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčiai.

K. Vališkienė

JUNO BEACH, FL

LB apylinkės valdyba kiekvieną mėnesį rengia pabendravimo pietus. Rugpjūčio 11 d. tokiame pabendravime Vincas Šalčiūnas papasakojo savo įspūdžius iš Lietuvos, kur jis viešėjo tris savaites. Keliaudamas fotografavo, stebėjo, užsirašė. Tarp viskų negandų ir sunkumų, dauguma žmonių supranta persitvarkymo sunkumus ir tiki gražia šalies ateitimi.

Dr. Eugenijus Gedgaudas, Minnesotos universiteto profesorius, žymus rentgenologas, vasarą su žmona lankėsi Lietuvoje ir darbuosiu medicinos mokyklose. Kauno medicinos akademija jam suteikė garbės daktaro laipsnį, — dar vieną tarp kitų,

V. Kernagio koncertas

Vytauto Kernagio koncertas įvyko rugsėjo 26 d., šeštadienio vakarą, So. Bostono Lietuvių Piličių klube. Populiarus Lietuvos estrados dainininkas atliko savo kūrybos dainas, pritardamas gitara.

RENGINIAI

Spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. popiet Cardinal Spellman High School salėje, 738 Court St., Brockton, MA, įvyks kunigų koncertas "Singing Priests in Concert". Tuo siekiama paremti "Lietuvos Vaikų Globos" ruošiamą dr. M. Dunn ir grupės veido chirurgijos specialistų kelionę į Lietuvą. Įėjimas \$7. Bilietus galima užsisakyti pas Mary Fahey tel. 617 857-1288, Doris Fralick 508 583-8872, Ann Statkus 617 763-5497. Prašome paaukoti maisto išsiuntimui Lietuvos našlaičiams.

L.Ž.

gautų iš Amerikos mokslo įstaigų.

LB apylinkės gegužinė įvyks lapkričio 6 d. Carlin parke, kur anksčiau būdavo gegužinės. Pradžia 12 val.

Kun. Vytautas Pikturna sugrįžta spalio mėnesio gale. Pirmos mišios įprastinėje bažnyčioje bus lapkričio 1 d., o lapkričio 2-ąją. Vėlinių dieną — Royal Palm kapinių mauzoliejųje.

Spalio mėnesio pabendravimo pietus bus 13-tą dieną, antradienį, naujoje vietoje, Piccadilly restorane, kuris yra Polo Grounds Shopping Mall, 816 S. Military Trail, prie Summit Blvd.

Irena Manomaitienė, Dainos choro vadovė, grįžta spalio 15 d. ir netrukus pradės dirbti su choru.

WATERBURY, CT

Adolfas Čampė sunkiai serga. Ligoninėje išbuvo jau dvi savaites. Jis buvo uolus visuomenininkas, ilgametis Alto skyriaus pirmininkas, Fautos Fondo įgaliotinis ir kasmet vykdavo į Fondo suvažiavimus Kultūros Židinyje.

Buvo ramovėnų pirmininku, sekmadieniais vargonininkavo Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje.

Jis yra kilęs iš muzikų šeimos, jo tėvas buvo vargonininkas Žemaitijoje. Jis pats buvo baigęs tekstilės inžineriją Čekoslovakijoje, vokiečių okupacijos metais vadovavo audimo įmonei Birzuose.

A.ŲA. MARIJAI DANUTEI BIRUTIENEI

mirus, giliai užjaučiu liūdinčius vyrą Stasį, dukterį Ligiją, sūnų Stasį, seserį Janiną ir brolių Tadą ir jų šeimas.

Elena Damijonaitienė

A.ŲA. DANUTEI M. BIRUTIENEI

mirus, giliai užjaučiame liūdinčius vyrą Stasį, dukrą Ligiją su šeima, sūnų Stasį, seserį dr. J. Snieškienę, brolių dr. T. Savicką bei jų šeimas ir drauge liūdimė.

Pelagija ir Stepas Leveckiai
Danutė ir Algis

A.ŲA. STASIUI MODZELIAUSKUI

mirus, jo žmonai Valei, sūnui Vyteniui, dukrai Lilijai su šeima nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Rožė ir Vytautas Kondrotai
Audronė Manino su šeima

PADĖKA

1992 m. rugsėjo 6 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė mūsų mylima Danutė-Marija Savickaitė-Birutienė. Nuliūdime paliko vyrą inž. Stasį Birutį, dukrą Ligiją su šeima, sūnų Stasį, seserį dr. J. Snieškienę su šeima ir kitus gimines Amerikoje bei Lietuvoje. Palaidota visų šventųjų kapinėse Great Neck, NY.

Nuoširdžiai dėkojame J. E. vyskupui P. A. Baltakiui, OFM, klebonui kun. V. Palubinskui ir lietuvių pranciškonų atstovui už paaukotas mišias bei palydėjimą į kapines.

Mūsų gili padėka taip gausiai susirinkusiems atsisveikinimui koplyčioje ir kapinėse, už atsiųstas gėles, užprašytas mišias, užuojautas žodžiu ir raštu. Dėkojame New Yorko vyr. skaučių židiniui "Vilija" už jautrų atsisveikinimą.

Dėkojame už aukas Kultūros Židiniui ir American Cancer Society.

Gili padėka Cape Cod bičiuliams už išreikštą užuojautą ir auką Lietuvos Ambasada Washingtone.

Ačiū M. Šalinskienei už rūpestingą patarnavimą.

Vyras Stasys Birutis ir šeima

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

Mail check to: South Boston Savings Bank, 460 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____
AMOUNT ENCLOSED \$ _____
SOCIAL SECURITY NO. _____
DATE OF BIRTH _____
SIGNATURE _____

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
268-2500

WEYMOUTH OFFICE
544 Main St.
337-1050

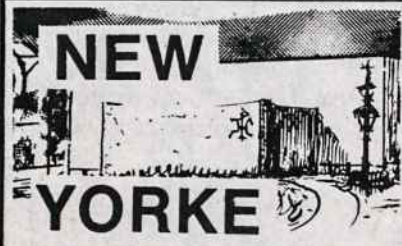
NEPONSET CIRCLE
740 Gallivan Blvd.
825-9090

NEEDHAM OFFICE
355 Chestnut St.
449-0210

QUINCY OFFICE
650 Adams St.
Larkin Square
479-9660

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, spalio 4 d., sekmadienį, lankėsi Philadelphijos Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje, kur buvo iškilmingai sutiktas ir pagerbtas. Atsilankymo proga buvo pašventintas buvusio klebono kun. Čepukaičio kambarys. Iškilmingas mišias drauge su vyskupu koncelebravo: kun. Bartholomew J. O'Brien, vikaras; prel. Leon J. Peck, kun. Joseph J. Anderlonis, S.T.D., Tėv. Timothy Burkauškas, OSP, Tėv. Steponas Ropolas, OFM. Mišių metu giedojo Rasa Krokutė, Violeta Bendžiūtė, Marytė Bizinkauskaitė, arfa skambino Jan Christensen.

Maironio lituanistinė mokykla dabar veikia Kultūros Židinyje šeštadieniais. Pamokos pradeda 9:30 v.r. Siemet yra gausus vaikų darželis. Į kitus skyrius galėtų ateiti ir daugiau mokinių. Visi tėvai, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikų, kviečiami juos atvežti į Kultūros Židinį. Tai bus jiems brangi dovana. Jie susipažins su Lietuva, daugiau pramokės kalbėti lietuviškai, įsijungs į lietuvišką jaunimo veiklą.

Akademikai skautai ir skautės kviečiami dalyvauti New Yorko Akademikų Skautų Sąjungos metinėje šventėje spalio 17 d. Lietuvių pranciškonų koplyčioje prie Kultūros Židinio. Mišias 3 val. popiet aukos vysk. Paulius Baltakis, OFM. Po mišių bus pokalbis ir kavutė Kultūros Židinio posėdžių menėje. Laukiami visi akademikai atšvęsti New Yorko ASS skyriaus atkūrimą ir pasidailinti mintimis dėl ateities veiklos.

Atšaukiant vasaros laiką, spalio 24 d., šeštadienį, einant gulti tenka atsukti laikrodžius viena valandą atgal.

LB New Yorko apygardos valdybos posėdis įvyks šį penktadienį, spalio 9 d., 7 val. vak. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Visų apylinkių pirmininkai ir tarybos nariai taip pat kviečiami dalyvauti.

Aušros Vartų parapijos metiniai rudens pietūs įvyks spalio 18 d., sekmadienį, tuoj po 11 val. sumos. Tokie pietūs rengiami du kartus metuose sumažinti parapijos remontų skoliai. Auka \$25, vaikas \$15. Bus gausi loterija: pirmas prizas — \$1000; antras — \$500. Klebonas E. kun. Savickis ir parapijos komitetas nuosirdžiai kviečia visus dalyvauti. Dėl informacijos: Aušros Vartų klebonija, 32 Dominick St., New York, NY 10013, tel. 212 255-2648.

Korp! Neolituania 70 metų įkūrimo sukakties minėjimas bus spalio 31 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje. Vienuolyno koplyčioje pamaldos 11 val. Tėv. Leonardas Andriekus aukos mišias už žuvusius korporacijos narius ir už atsikūrusios Lietuvos sėkmingą ateitį. Po pamaldų Židinio mažojoje salėje minėjimas. Visi kviečiami atsilankyti.

Stasys Modzeliuskas, baletas artistas, mirė rugpjūčio 19 d. Gyveno Ridgewood rajone. Jis buvo gimęs 1917 m. gruodžio 12 d. Rygoje, mokėsi Kauno Aušros gimnazijoje. 1932 m. baigė teatro baletu mokyklą ir dirbo valstybiniame teatre iki 1944 m. Tada pasitraukė į Vokietiją. Po karo, 1949 m. atvyko į New Yorką, tam tikrą laiką buvo įkūręs baletu studiją. Paskui visai pasitraukė iš lietuviškojo gyvenimo. Buvo pradėjęs tapyti. Daugiausia tapė religinio turinio ekspresionistinius paveikslus.

Regina Žymantaitė—Peters, kaip rašo Italijos laikraštis "La Nazione", su vyru Kristoforu ir sūnumu Justinu septynis mėnesius gyvena New Yorke ir penkis Italijoje — Perugijoje. Ji yra studijavusi ir studijuoja dainavimo meną su įvairiais mokytojais ir koncertavusi Amerikoje ir Italijoje. New Yorke taip pat ji yra dalyvavusi meninėse programose įvairių renginių proga. Solistė rugpjūčio 31 d. su pasisekimu atliko pagrindinį vaidmenį G. Puccini operoje "Toska" Teatro Comunale di Ussita, Italijoje. Įvykį paminėjo eilė italy laikraščių, kaip "Il Messaggero", "La Gazzeta di Macerrata", "La Nazione", "Corriere Adriatico", "Il Resto del Carlino".

New Jersey valstijoje puikiai veikia amerikiečių-lietuvių organizacija "Americans for an Independent Lithuania". Ši organizacija siūlo įsigyti spalvingus ir populiarius Lietuvos olimpinės krepšinio komandos marškinėlius. Tai gali būti ir gera kalėdinė dovana. Kaina \$25. Skambinkite Vilūnei Bitėnienei 908 521-9380.

"Lietuvos Aidas", pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda vyriausybės žinias ir objektyvų atkuriančios Lietuvos vaizdą. Jo žinios išveivai yra labai naudingos. Prenumerata metams oro paštu \$85. Čekius rašyti "Lietuvos Aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotinui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk.).

Live in aid wanted for elderly, infirm woman, kind and physically strong. Some English necessary. Phone 212 757-3001. ask for Jenny. (sk.)

59 CENTAI UŽ SVARĄ virš šimto svarų, tai TRANSPAK firmos nauja kaina. 68 centai — žemiau šimto svarų. Minimumas 20 dol. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminei Lietuvoje. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 312 436-7772.

Reikalinga pagalba prižiūrėti vyresnio amžiaus moterį. Pageidaujamas anglų kalbos mokėjimas. Skambinti telef. 212 757-3001. Prašyti Jenny. (sk.)

Juozas Audėnas, didelis lietuvių patriotas ir kovotojas dėl Lietuvos laisvės, mirė 1982 spalio 17 d., t.y. prieš dešimt metų. Šios sukakties proga giminės ir draugai nori jį prisiminti mišiomis, kurios bus aukojamos spalio 10 d. 9 v.r. lietuvių pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Jam neteko pamatyti atgimimo Lietuvos krašto, kuriam jis buvo paaukojęs savo gyvenimą. Rengėjai prašo visus, kas gali dalyvauti pamaldose.

Viktorija Garbauskaitė, Anatolijaus ir Aušros Garbauskų dukra, gyvenusi Great Necko artumoje, nuvykusi į Californiją, rugpjūčio 28 d. sukūrė lietuvišką šeimą su Renatu Gedvila.

Philadelphijoje šį savaitgalį spalio 10 d., šeštadienį, vyksta atsisveikinimas su rašytoju Vinco Krėvės palaikais. 10 val. bus mišios Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje. Iš New Yorko vyksta Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kuris aukos mišias ir pasakys pamokslą. Taip pat vyksta ir Paulius Jurkus, kuris Lietuvių Rašytojų Draugijos vardu pasakys atsisveikinimo kalbą. Drauge vyksta ir aktorius Vitalis Žukauskas. Po pamaldų klebonijoje bus svečių priėmimas. Vinco Krėvės ir jo žmonos pelenai spalio 15 d. bus išvežti į Lietuvą ir ten bus iškilmingai palaidoti Krėvės gimtajame Subartonių kaime, prie Merkinės. Vėliau bus pervežtas ir paminklas, kuris čia buvo pastatytas ant jų kapo.

"Varpelio" naujas numeris, skirtas rudeniu, išleidžiamas šią savaitę. Leidinys turi 80 puslapių, labai gausiai iliustruotas, nuotraukose pavaizduotas tretininkų kongresas Kretingoje, pranciškonų gyvenimas Lietuvoje ir Amerikoje. kaip gyvena iš Lietuvos atvykę jaunuoliai Kennebunkporte atlikti noviciato, ir t.t. Įdomi ir kita medžiaga ir pranciškonų veiklos, iš lietuviško katalikiško gyvenimo. Laidą suredavo Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM.

Alfonsas Koncė, gyvenęs Woodhavene, spalio 17 d. švenčia savo 91 gimtadienį. Jis gyvena savo namuose ir laikosi gana tvirtai. Šiais metais jis išleido savo knygėlę "Laikyną", kur eilėmis aprašo nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, karus ir tremtį. Jis ir jo du broliai buvo savanoriai. Jis studijavo Vokietijoje pas garsų profesorį Jurgį Gerulį, tarnavo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne. Amerikoje vertėsi nekilnojamo turto pardavimu. Sveikiname sukaktuvinį, uolų "Darbininko" skaitytoją.

Apsipirkimas — "Blusų turgus", rengtas Lietuvių Atletų Klubu spalio 3 ir 4 dienomis Kultūros Židinyje, siemet sutraukė daug publikos. Abi dienas vyko gyvas judėjimas. Apsipirkimas buvo skelbtas ir vietos amerikiečių spaudoje, tai atsilankė daug kitataučių. Židinyje taip pat buvo galima ir gerai pavalgyti.

Parduodamas Vilniuje baigiamas statyti namas. Skambinti tel.: 619 345-3627. (sk.)

Išnuomojamas moteriai kambarys su virtuve. Geras privažiavimas ir netoli krautuvių. Skambinti popietinėmis valandomis 718 235-3961. Klausiti Joseph.

Išnuomojamas keturių kambarių butas. Kreiptis 718 782-8456.

55 SVARAI — cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt., \$90. **22 SVARAI** mažesnis paketas, \$55. **22 SVARAI** mėsos produktai, aliejus \$90. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitamino. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 312 436-7772.

Kultūros Židinio kieme rugsėjo 13 d. įvykusioje Apreiškimo parapijos gegužinėje loterijos bilietai traukime dalyvauja iš k.: Pranutė Ažuolienė, Marytė Šalinskienė, klebonas kun. Vytautas Palubinskas, Malvina Klivečienė. Nuotr. Kęstučio Miklo

Pirmosios lotyniškos mišios spalio 4 d. Apreiškimo parapijoje praėjo iškilmingai ir įspūdingai. Mišias aukojo kun. Vytautas Palubinskas, gregorinį giedojimą pravedė vargonininkė Gintarė Bukauskienė. Žmonių buvo mažokai. Antros mišios bus lapkričio 2 d., sekmadienį, Visų Šventųjų dieną, 5 v. popiet. Mišias aukos kun. dr. Petras Stravinskas, Newarko lietuvių parapijos klebonas, kuris yra įkūręs specialią draugiją propaguoti gregorinį giedojimą. Ta draugija vadinas: Šv. Grigaliaus Didžiojo gregorinio lotyniško giedojimo draugija. Visuomenė kviečiama iš anksto atsiminti datą ir mišiose dalyvauti, pajusti Bažnyčios senovės mistiką ir muzikos grožį.

MIRĖ PULCHERIJA TURULIENĖ

Pulcherija Turulienė, išėjusi pasivaikščioti prie Marijos Vilos Thompson, CT, buvo mirtinai kludyta pravažiuojančio automobilio. Laidoti buvo parvežta į Brooklyną, kur kadaise ji gyveno ir plačiai reikėsi. Buvo pašarvota M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo spalio 4 d., sekmadienio vakare. Palaidota spalio 5 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse šalia savo antrojo vyro Turulio.

Velionė buvo apie 84 metų. Mergautinė pavardė — Jurkūnaitė, kilusi iš Zemaitijos, iš gausios šeimos. Ji buvo vyriausia dukra 15—kos vaikų šeimoje. Ištekėjusi už pirmojo vyro, susilaukė dviejų sūnų ir dukros. Sūnus žuvo bolševikiniuose kareivimuose, dukra ir jos vaikai gyvena Lietuvoje.

Gyvendama Brooklyne, energingai dalyvavo Apreiškimo parapijos veikloje, buvo uoli pranciškonų rėmėja. Mirus vyrui, buvo Aušros Vartų parapijos klebonijos šeimininkė pas kun. Vytautą Palubinską. Jausdamasi, kad jau yra pavargusi ir ieškodama poilsio, buvo išsikėlusi į Clevelandą ir ten kurį laiką gyveno pensininkų namuose. Ten jautėsi vieniša.

Kurį laiką dar gyveno privačiai, paskui atsikėlė į Putnamo seselių globojamą Villa Maria ir ten turėjo butuką. Ten ir baigė savo dienas. Testamento vykdytojas yra kun. Jonas Pakalniškis. Kanadoje, Islington, Ont., gyvena sesuo Paulina Šablinskienė, kurios sūnus dalyvavo laidojimuose.

PIRŠLYS IEŠKO GYVENIMO DRAUGĖS — lietuvaite — merginos — našlės — draugės, arba motinos su maža mergaite, arba "single parent", kuri galėtų gyventi kartu ir prižiūrėti senesnio amžiaus žmones ir jų namus, jų turtą, sveikatą ir slaugyti ligoje "Senior Citizens". Gali kreiptis gyvenant Amerikoje, Kanadoje, Lietuvoje ar kitur. Kreiptis Joseph Lagan, c/o John Conwood, P. O. Box 21270, Jamaica, NY 11421, USA.

STIPRIOS PAJĖGOS ĮSIJUNGĖ Į LIETUVIŲ K. RELIGINĘ ŠALPĄ

Gintė Damušytė, buvusi Lietuvių Informacijos Centro vedėja, ir Šv. Juozapo ligoninės (Yonkers, NY) Patologijos skyriaus direktorė dr. Nijolė Bražėnaitė buvo išrinktos į LKRŠ direktorių tarybą, pranešė vysk. Paulius Baltakis per metinį LKR Šalpos narių suvažiavimą Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne Putnam, CT, rugsėjo 14-15 dienomis.

Gintė Damušytė, nuo šių metų pradžios einanti Lietuvos Misaijose Jungtinėms Tautoms patarėjos pareigas, buvo LKRŠ reikalų vedėja kun. K. Pugevičiaus pavaduotoja nuo 1979 m. iki 1991 m.

Ji taip pat vadovavo nuo pat įsteigimo 1979 m. Lietuvių Informacijos Centrai New Yorke ir Washingtono (kur dirbo Viktoras Nakas) iki uždarymo 1991 m. pabaigoje, kada nepriklausomybę atstaciūsi Lietuva betarpiškai pradėjo rūpintis žinių perėjimu.

Damušytės vadovaujamas LIC tapo patikimiausios informacijos šaltinis apie Lietuvą ir ji jį kreipdavosi spaudos ir televizijos žurnalais ne tik iš JAV didžiosios spaudos ir TV, bet iš viso pasaulio.

Damušytė turi bakaluro laipsnį iš politinių mokslų ir istorijos. Ji veikė Ateitininkuose, BATUNE, Lietuvių Jaunimo Sąjungoje, Lietuvių Bendruomenėje bei Frontininkuose. Šią vasarą Damušytė praleido mėnesį dirbdama Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje. Tai buvo jos trečia kelionė į Lietuvą.

Dr. Nijolė Bražėnaitė yra ilgametė LKRŠ rėmėja. Dr. Bražėnaitė medicinos studijas pradėjo Vytauto Didžiojo uni-

versitete ir užbaigė Innsbrucke, Austrijoje, 1947 m. Ji reikėsi Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungoje, Pasaulinėje Katalikų Moterų Organizacijų Sąjungoje, VLIKO (Vokietijoje ji buvo vykdomosios tarybos sekretorė), Ateitininkuose ir Lietuvių Aktyvistų Fronte. Šiuo metu dr. Bražėnaitė vadovauja Šv. Juozapo ligoninės (Yonkers, NY) Patologijos skyriui.

Dabartinėje LKRŠ direktorių taryboje taip pat dalyvauja: vysk. Paulius Baltakis, OFM, Brooklyn, NY; prel. Vytautas Balčiūnas, Putnam, CT; Tėv. Placidas Barius, OFM, Kennebunkport, ME; Robert Boris, Detroit, MI; kun. Voldeparas Cukuris, Putnam, CT; Jolita Gudaitytė, Manhattan, KS; kun. Albertas Kontautas, Boston, MA; kun. Rapolas Krasauskas, Putnam, CT; kun. Jonas Pakalniškis, Douglaston, NY; Antanas Sabalis, Queens, NY; dr. Rožė Šomkaitė, S. Orange, NJ; kun. Kazimieras Stewart, Philadelphia, PA; ir dr. Elona Vaišniene, New Haven, CT.

(LKRŠ)

ELIZABETH, NJ

Sesuo Dolorita, OSF, (Albina Butkus) iš Elizabetho ir Ses. Michelle, iš Michigano, kaip savanorės spalio mėnesį išvyksta darbuotis į Lietuvą. Trejus metus jodvi talkins socialinės tarnybos, slaugymo, švietimo ir religinio mokymo srityse.

Helen Karalis vadovavo Lietuvos Vyčių 52 kuopos autobuso vasaros ekskursijoje į Pennsylvania, prie Shrine of Our Lady of Czestochowa. Kadangi buvo blogas oras, buvo gautas leidimas susirinkti po stogų.

Bertha Delasey, jau dvidešimt metų, kai rengia bažnytinės draugijos kasmetines išvykas autobusu į Šv. Antano vienuolyną ir koplyčias Kennebunkport, ME. Siemet rugsėjo 21 d. pranciškonai pasveikino Berthą su gelėmis ir gimtadienio tortu, pagerdami ją už ilgus metus veiklos Altoriaus draugijos ir vienuolyno naudai. Gimtadieniui skirtą dainą padainavo dešimt seminaristų, studijuojančių pranciškonų vienuolyne.

William Senkus

Kultūros Židinyje
visus maloniai kviečia į

VYTAUTO KERNAGIO KONCERTĄ,

kuris įvyks sekmadienį, 1992 m. spalio 18 d.
2.30 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY.

Prieš koncertą bus lietuviški pietūs -
cepelinai, kava, pyragai ir atsigavimas.

Įėjimo auka 8 dol. asmeniui.

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinų dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207